

ת"פ 58135/11-12 - המאשימה: מדינת ישראל נגד הנאשם: טל ברד

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 58135-11-12

בפני כבוד השופט צחי עוזיאל
מדינת ישראל
המאשימה: ע"י ב"כ, עו"ד אלכסנדרה קרא
נגד
טל ברד
הנאשם: ע"י ב"כ, עו"ד אבי חימי ועו"ד משה וייס

הכרעת דין

פרק א: כתב האישום, התשובה והליך שמיעת הראיות

1. בהתאם לעובדות כתב האישום, שימש הנאשם, במועדים הרלוונטיים, כמנהל תפעול וראש המעבדה (להלן - **המעבדה**) בחברת סולו קומוניקציה מעבדות בע"מ (להלן - **חברת סולו**), כאשר תחת ניהולו שימשו בתפקיד ראשי צוותים במעבדה העובדים הבאים: רובין דקל (להלן - **רובין או דקל**), אדוארד שוסטרמן (להלן - **אדוארד או אדי**), יורי שמידט (להלן - **יורי**) וצביקה מוסקוביץ (להלן - **צביקה**).

2. בין חברת סולו לחברת סלקום ישראל בע"מ (להלן - **חברת סלקום**) נחתם חוזה קבלן לפיו תעניק חברת סולו שירותי מעבדה ותיקון עבור מכשירים סלולאריים השייכים למנויי סלקום באזור תל אביב. במסגרת נוהל העבודה בין חברת סולו לחברת סלקום, בצעה חברת סולו תיקונים, באמצעות עובדיה, במעבדה כאשר בעבור כל תיקון שילמה חברת סלקום לחברת סולו תשלום שנקבע מראש.

3. בהתאם לאמור בכתב האישום, במהלך השנים 2006-2008, גרם הנאשם במעשיו, בסיועם של ראשי הצוותים הנ"ל, לכך שחברת סלקום תשלם לחברת סולו כספים שלא כדין, כדלקמן:

א. בכל חודש הציב הנאשם לראשי הצוותים יעד כספי של הכנסות אליו ראשי הצוותים צריכים להגיע וזאת ללא תלות בכמות התיקונים שבוצעו בפועל או שעתידיים להתבצע.

ב. בסוף כל חודש, הורה הנאשם לראשי הצוותים להגדיל באופן שקרי את הנתונים

בדוחות החודשיים על-ידי הגדלת כמות התיקונים שביצעו בפועל.

ג. בנוסף לכך, שינה הנאשם, באמצעות ראשי הצוותים, את מהות התיקון שבוצע במכשירים, כך שלגבי מכשירים רבים צוין בכזב כי עברו טיפול דרג ד', שהוא מורכב יותר וכולל גם החלפת חלקים פנימיים (להלן - **תיקון דרג ד'**), כאשר בפועל, בוצע תיקון רגיל, שבגינו הייתה אמורה חברת סולו לקבל תשלום מופחת.

ד. הנאשם דאג שראשי הצוותים ידווחו דיווחים כוזבים אודות תיקונים למכשירים של מנויי סלקום, כאשר בפועל לא בוצעו תיקונים במכשירים אלו כלל.

4. על בסיס המסכת הנ"ל, ייחסה המאשימה לנאשם ביצוע עבירות של **רישום כוזב במסמכי תאגיד** לפי סעיף 423 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**) ו**קבלת דבר במרמה** לפי סעיף 415 לחוק העונשין.

5. מטעם המאשימה העידו ראשי הצוותים בחברת סולו שפורטו בסעיף 1 לעיל: רובין דקל, יורי, אדוארד וצביקה, שאף נגדם הוגש כתב אישום בגין פעולות המרמה שנקטו. במסגרת עדותם, הודו הארבעה כי ביצעו דיווחים כוזבים לחברת סלקום בכל הנוגע לשירותי תיקון המכשירים שביצעה חברת סולו ופרטו את הנסיבות הנוגעות לפעולות המרמה, לרבות מעורבותו של הנאשם.

עוד העידו מטעם המאשימה, ששון גיל, מנהל מחלקת שרשרת אספקה טכנית בחברת סלקום בעת הרלבנטית, שבמסגרת תפקידו היה אחראי על המעבדות החיצוניות, כולל מעבדת סולו (להלן - **ששון**); רפ"ק אריאל פרידמן, ראש צוות החקירה; איציק רמות, הבעלים והמנכ"ל של חברת סולו (להלן - **רמות**); ר"ח בועז יפעת, שערך חוות דעת, מטעם חברת סלקום, בכל הנוגע להיקף המרמה הנטענת ומשה קלנר, מנהל תחום ואנליזה במחלקה הכלכלית בסלקום.

מטעם ההגנה העידו הנאשם וויקטור חנדורין, ששימש אף הוא ראש צוות בחברת סולו בעת הרלבנטית (להלן - **ויקטור**).

6. ב"כ המאשימה, בסיכומיה, בקשה להרשיע את הנאשם בהסתמך על עדויותיהם של ראשי הצוותים, התומכות, לשיטתה, זו בזו ומחזקות האחת את השנייה. עוד נטען, כי התנהגותו של הנאשם, כמו גם הסברים שמסר לגבי חלק מההתרחשויות, אינם מהימנים ויש לזקוף אותם לחובתו.

7. ב"כ הנאשם אינו כופר במעשים המיוחסים לראשי הצוותים ובעצם פעולות המרמה שנקטו אלה כלפי חברת סלקום (סעיף 4 לסיכומים), אלא במעורבותו של הנאשם בפרשה. לטענת ההגנה, בתמצית, לא ניתן לסמוך על עדותו של רובין, שהוא לשיטתה העד המרכזי בפרשה, שכן עדות זו אינה מתיישבת עם ראיות אחרות וכי ממילא מדובר במי שהיה מועמד לפיטורין ואין לשלול כי ביצע דיווחים כוזבים על מנת לעמוד ביעדים שהוצבו וכדי להציל את עורו מפני פיטורין. כאשר לעדויותיהם של יורי, אדוארד וצביקה, נטען כי מדובר לכל היותר בעדויות סברה או מפי השמועה שאינן יכולות לבסס את אשמתו של הנאשם. בנוסף, הצביעה ההגנה על מחדלי חקירה, הנוצצים

בעיקר בהימנעות המשטרה מלתפוס את תוצרי החקירה של חברת סלקום באותו עניין, שלא ניתן לאתרם היום, ובקשה לזכות את הנאשם אף מטעם זה, שכן נגרם לה, לטענתה, נזק ראייתי שבכוחו לבסס ספק סביר כנדרש.

8. כפי שניתן לראות, המחלוקת בין הצדדים, על אף הפער המהותי המתייחס לשאלת האשמה, מצומצמת לשאלת מעורבותו של הנאשם, שכן אין מחלוקת ביניהם כי ארבעת ראשי הצוותים ערכו דיווחים כוזבים בקשר למספר ולסוג תיקוני המכשירים, שבגינם קבלה חברת סולו תשלום במרמה. עוד יצוין, כי כתב האישום אינו מדבר על היקף המרמה או היקף הדיווחים הכוזבים אלא על קבלת "כספים שערכם אינו ידוע" (עובדה 8), כך שגם שאלה זו, מטבע הדברים ולאור היקף המחלוקת, אינה במוקד הדיון. עם זאת, הכרעה בשאלת מהימנותם של העדים ובשאלת אשמתו של הנאשם מחייבת, בנסיבות של תיק זה, קיום דיון והכרעה בסוגיות הקשורות לאופי ושיטת העבודה בין חברת סלקום לחברת סולו, כמו גם לגבי פעולות המרמה שנקטו ראשי הצוותים.

פרק ב: ההתקשרות בין סולו לבין סלקום ושיטת העבודה בסולו

9. מן הראיות עולה כי בין חברת סולו לסלקום היה קשר עסקי שהחל בשנת 2000 ובמסגרתו ספקה חברת סולו שירותי תיקון וטיפול במכשירי טלפון ואביזרים. במסגרת ההתקשרות, שירותי התיקון של סולו ניתנו הן למנויי סלקום שפנו ישירות לחברת סולו והן לחברת סלקום עצמה (עדות רובין, ע' 7, ש' 24; עדות רמות, ע' 48, ש' 17; עדות הנאשם, ע' 61, ש' 11), כאשר מידי חודש הציבה חברת סלקום לחברת סולו יעדים חודשיים, שכללו את מספר המכשירים שיש לתקן באותו חודש (עדות ששון, ע' 6, ש' 32; עדות רובין, ע' 8, ש' 2; עדות הנאשם, ע' 61, ש' 25). כאן המקום להעיר, כי חלק מהעדים דברו על "יעד כספי" ולא "יעד חודשי", אלא שהראיות מצביעות כי דובר ביעד שהתייחס אל מספר מכשירים ולא אל סכום כספי. עם זאת, דומה כי ניתן היה לראות באותו יעד גם יעד כספי, שכן התשלום לחברת סולו בוצע, מטבע הדברים, בהתאם לכמות התיקונים ולמספר המכשירים.

10. הדיווח של מספר התיקונים או סוגם, אשר בהתאם לו קבלה סולו תשלום חודשי מסלקום, בוצע באמצעות מערכת ממוחשבת, שבה עשו שימוש עובדי סולו. בהקשר זה, ראוי להפנות לעדות הנאשם לפיה "הדיווחים היו מתבצעים על מערכת ה-sap של חברת סלקום, עבדנו על מחשבים של סלקום עם משתמשים, במערכות של סלקום. את העדכונים עבור התיקונים ביצעו טכנאים אשר עדכנו כל מכשיר אותו הם תיקנו וראשי צוותים שעדכנו את העדכונים של התיקונים שהם ביצעו ועדכונים של פעילויות אחרות שנעשו במעבדה" (ע' 60, ש' 19; ראה גם עדות רובין, ע' 8, ש' 3; עדות רמות, ע' 46, ש' 30).

11. החל מחודש נובמבר 2005 ועד לתחילת שנת 2009, שימש הנאשם כמנהל המעבדה והתפעול בחברת סולו, כאשר קודם לכן עבד בחברת סלקום, לרבות בתפקידי ניהול בתחום הטכנו-לוגיסטי. בהתאם למבנה הארגוני בחברת סולו, שבעליה היו רמות ומאיר שם טוב, עבדו תחת הנאשם, ששימש כאמור מנהל, ראשי צוותים, ביניהם רובין דקל, יורי ואדוארד, שתפקידם בין השאר היה "לפקח על הטכנאים לעמוד עליהם שיעמדו ביעדים" (עדות רובין, ע' 7, ש' 16), כאשר באותה תקופה עבדו במעבדה כחמישים שישים טכנאים (ת/א, ע' 2, ש' 3).

12. צביקה, לעומת שלושת ראשי הצוות שצוינו, הוגדר על-ידי הנאשם בעדותו כטכנאי בלבד שעבד בצוות של דקל רובין (עדות הנאשם, ע' 60, ש' 6). עם זאת, חרף סיווגו כטכנאי על-ידי הנאשם, דומה כי מעמדו של צביקה, שהופקד על מתן השירות לעובדי התעשייה האווירית, היה קרוב יותר למעמד של ראשי הצוותים מאשר של הטכנאים והוא אף הוגדר על-ידי עד ההגנה ויקטור, שאף הוא שימש ראש צוות בעת הרלבנטית, כמי אשר "היה

עובד וראש צוות, של, אני לא יודע איך הגדירו ראש צוות, הוא היה ראש צוות של עצמו" (ע' 76, ש' 19). עוד ראוי להפנות, באותו עניין, לעדותו של צביקה, שלפיה "הייתי כפוף לדקל וגם לטל, מנהל המעבדה. הכפיפות היום יומית הייתה בחלק מהמקרים עם דקל ובחלק מהמקרים הייתי פונה ישר לטל. בגדול הייתי כפוף לטל ולא לדקל" (ע' 36, ש' 12). בנסיבות אלה, ניתן לסכם כי מעמדו של צביקה היה קרוב יותר למעמד של ראש צוות, לרבות בכל הנוגע לקשר שקיים עם הנאשם ומטעם זה מצאתי להתייחס אל צביקה, במסגרת הכרעת הדין, כראש צוות כמו השלושה אחרים. עם זאת, יודגש כי הגדרת התפקיד אינה עומדת במוקד הדיון ואין בה כדי להשליך על שאלת האשמה.

פרק ג: המרמה כלפי חברת סלקום - קבלת דבר במרמה

(1) שיטת המרמה - הדיווחים הכוזבים

13. כפי שצוין, ההגנה אינה חולקת על פעולות המרמה, שכללו דיווחים כוזבים במערכת על-ידי ראשי הצוותים (ראה סעיף 4 לסיכומים בכתב), אלא במעורבותו של הנאשם בפרשה. עם זאת, לצורך הבנת התמונה המלאה, יפורטו להלן, בתמצית, סוגי הדיווחים הכוזבים שביצעו ראשי הצוותים:

א. שינוי סוג התיקון לתיקון דרג ד' - (סעיף 3ג. לכתב האישום)

מעדותו של רובין עולה כי "תיקון דרג ד' - זה תיקון שצריך להחליף רכיב כלשהו בלוח האם, שמצריך עבודה יותר קשה מתיקון דרג ב'. כך גם קיבלנו את השכר מסלקום. תיקון דרג ב' היה 25 ₪, תיקון דרג ד' היה 50 ₪ פר תיקון. בסוף החודש, כדי להעלות את רווחים של סולו, שינינו את כל הסטטוסים מתיקון דרג ב' לתיקון דרג ד'. מ"תוקן דרג ב'" ל"תוקן דרג ד'" כך כשסלקום פתחה את המערכת כדי לבדוק כמה לשלם לסולו, הם היו רואים כמה תיקנו בדרג ב' וכמה תיקנו בדרג ד'" (ע' 8, ש' 25 - 30; ראה בהקשר זה גם עדות יורי, ת/5, ש' 20; עדות אדוארד, ת/6, ש' 21).

ב. תיקונים פיקטיביים - מכשירים שהיו ליד המעבדה - (סעיף 3ד. לכתב האישום)

מעדותו של רובין עולה כי "הוא אמר לנו שנצטרך לעשות תיקונים פיקטיביים, שיעלו לנו את כמות המכשירים, כך תעלה גובה החשבונית וגובה ההכנסות בהתאם. היו מכשירים במחסן שהגיעו משדרוגים של לקוחות, לא מדובר בחלקי חילוף, לקחנו את המכשירים האלה וכאילו תיקנו אותם. לקחנו אותם, רשום את imei, זו הת"ז של המכשיר, ורשמנו במחשב שהוא תקין. מדובר במכשירים שמבחינתנו לא הגיעו למעבדה, אלא היו במחסן. אנחנו היינו במעבדה שהיא צמודה למחסן של סלקום. מכשירים שמגיעים לשדרוגים, מועברים למחסן ע"י הנציגות של סלקום..... לקחנו את המכשירים מהמחסן, פתחנו עליהם הודעות וסגרנו אותם בסטאטוס תקין וכך העלינו את התפוקה של המעבדה" (ע' 8, ש' 12-24; ראה באותו עניין גם עדות רובין בפני החוקר הפרטי, ת/1א, ע' 4, ש' 33; עדות יורי, ת/5, ש' 15-19, 31; עדות צביקה, ת/7, ש' 20; עדות אדוארד, ת/6, ש' 5 ואילך).

ג. תיקונים פיקטיביים - "עסקי עד אליך" - (סעיף 3ב. לכתב האישום)

מעדות רובין עולה כי "נכנס הפרויקט 'עסקי עד אליך' ז"א שהלקוח נותן מכשיר לתיקון ומחכה 24 שעות, בינתיים הוא מקבל מכשיר חילופי ולמעבדה יש יותר זמן לתקן את המכשיר. בגלל שלפני הפרויקט הזה היינו מתקנים תוך 3 שעות ולהחזיר ללקוח. סלקום ביקשה לשפר את איכות התיקון, בינתיים הלקוח קיבל מכשיר חלופי. למכשיר החלופי כשהוא חוזר מהלקוח, גם אותו אנחנו אמורים לתקן, כי אם הלקוח נגע במכשיר אולי צריך לאפס את הזיכרונות, לא בהכרח לתקן פיזית או להחליף חלק. על תיקון כזה גם היינו מקבלים כסף מסלקום. היה שלב בו טל אמר לנו לדווח על המכשירים האלה כמה פעמים ביום, כי יכול להיות שהוא הלך כמה פעמים ללקוח, למרות שבדיעבד מכשיר אחד לא הלך כמה פעמים ללקוח. דיווחנו עליו מספר פעמים ביום. כדי להגדיל את הרווחים של החברה. על כל מכשיר כזה קיבלנו 15 ₪" (ע' 8 ש' 33 עד ע' 9, ש' 15).

ד. תיקון פיקטיבי, יעדים של איכות ולא רק כמות - מופע חוזר (מופיע במערכת S6)

מעדות רובין עולה כי "חלק מהיעדים היו איכות התיקון, לא רק כמות התיקונים. מלבד סולו היו עוד שבעה קבלנים שנתנו שירות לסלקום, סלקום בדקה אותנו לעומת הקבלנים האחרים ולא רצתה לראות רק כמות אלא גם איכות. איכות נמדדת לפי מכשיר שלא חזר 14 ימים, לא נקרא תקלה חוזרת. אם מכשיר חוזר, זה נכנס בסטטוס תקלה חוזרת וסלקום עושה את החישובים שלהם כמות חלקי תקלות חוזרות. כך נמדדו היעדים שלנו פר חודש. לשאלתך, הדיווחים הכוזבים בקשר לזה הם ביטול הסטטוס של הודעות חוזרות במחשב. שוב פעם, סלקום הייתה מוציאה דוח, רואה כמות גדולה של מכשירים על כמות קטנה של תקלות חוזרות. הדיווחים האלו נפסקו כשהייתה אנליסטית בסלקום שראתה יותר מדי הודעות מבוטלות על השם שלי והתחילה לשאול שאלות, עירבה את הממונים שלה והתחילו לשאול שאלות, את טל, מה קרה, איך זה יכול להיות, שאלות מחשידות" (ע' 9 ש' 19 - 28).

14. כאן המקום לציין, לצורך הבהרת התמונה, כי בסוף שנת 2008 נתגלתה צריכה חריגה של חלקי חילוף במלאי של חברת סולו, שהובילה את חברת סלקום לבצע בדיקה, שבסופה הגיעה למסקנה כי מדובר בהונאה מצידה של חברת סולו גם בהקשר זה. יובהר, כי נושא ההונאה בנוגע לצריכת חלקי חילוף אינו חלק מכתב האישום וממילא אינו מיוחס לנאשם או למי מהמעורבים האחרים בפרשה זו (ראה ע' 4, ש' 21). מצאתי לנכון לציין נתון זה, שכן חלק מהראיות שהוגשו כלל גם התייחסות לנושא החלפים וכן כי, כפי שעוד יצוין בהמשך, מסקנת חברת סלקום כי מדובר בהונאה מצידה של סולו גם בקשר לרכיב החלפים מהווה נקודת ציון, לפחות מבחינה כרונולוגית, בכל הנוגע להשתלשלותה של הפרשה.

(2) היקף המרמה

15. כפי שצוין לעיל, היקף הדיווחים הכוזבים, כמו גם היקף הכספים שנתקבלו במרמה בגינם, אינם במוקד הדיון וכתב האישום שותק בנושא זה. עם זאת, יש לציין, כי מקובלת עליי עמדת ההגנה לפיה עדויותיהם של ר"ח בועז יפעת, שערך חוות דעת מטעם חברת סלקום, ושל משה קלנר, מנהל תחום ואנליזה במחלקה הכלכלית בסלקום, אינן תורמות לבירור האשמה וכן כי לא ניתן להסתמך על ממצאיהן או לגזור מהן מסקנות לענייננו.

16. מעדותו של משה קלנר עולה כי נערכה על-ידו בדיקה, במסגרתה שלף ממערכות המידע נתונים

אודות תנועות של המעבדות העובדות עם סלקום, שמהם הסיק כי קיימות חריגות במספר נושאים, כאשר אין מחלוקת בין הצדדים כי כתב האישום בעניינו מתייחס רק לנושא "תיקונים פיקטיביים מנהלי צוותים" המופיע בחוות הדעת (נושא 2 לחוות הדעת ת/6). נתונים אלה הועברו על-ידי קלנר לרו"ח יפעת, שערך שתי חוות דעת בקשר לנזק ולהיקף המרמה (החלקים הקשורים לעניינו מצויים בת/10, ע' 1 וכן בת/11, ע' 5). לאחר בחינת מכלול הנתונים והעובדות שהוכחו, דומה כי לא ניתן להסתמך על המסקנות של קלנר ושל רו"ח יפעת או לגזור מהן ממצאים לעניינו, שכן הוכח כי אלה נסמכו על כל הדיווחים במערכת אשר לצידם הופיע שמו של ראש צוות והסתמכו על נתון, שהוכח בהמשך כלא נכון, לפיו "ראש צוות עצמו לא עסק בתיקון מכשירים" (ראה ת/16, ע' 14, פסקה ראשונה; ע' 58, ש' 14). אמנם, כפי שעלה מהראיות, ראשי הצוותים התעסקו בעיקר בפיקוח על עבודת הטכנאים, אלא שתפקידם כלל בין השאר גם תיקון מכשירים באופן עצמאי וביצוע פעולות נוספות שהצריכו דיווח מטעמם במערכת של סלקום (ראה עדות הנאשם, ע' 60, ש' 14, ע' 24; עדות ויקטור, ע' 77, ש' 22 ואילך; עדות אדוארד, ע' 32, ש' 24-31; עדות רמות, ע' 51, ש' 12). לפיכך, לא ניתן לקבל את המסקנות העולות מחוות הדעת כי כל דיווח שלצידו מופיע שם של ראש צוות הוא דיווח כוזב.

17. בשל אותם הטעמים, לא ניתן גם לקבל את טענתה המרומזת של ההגנה (סעיף 16 ו- 35 לסיכומים), לפיה רובין ביצע דיווחים כוזבים כבר בשנת 2005 (ת/16, ע' 14), עוד טרם כניסתו של הנאשם לתפקיד. מעבר לטעמים שפורטו בסעיף הקודם, הרי שיש לזכור גם כי רובין שימש בחלק מהזמן בתפקיד טכנאי ולא ראש צוות, כך שחלק מהדיווחים מתייחסים לעבודתו כטכנאי (עדות רובין, ע' 11, ש' 6, ע' 13, ש' 10; עדות ויקטור, ע' 79, ש' 15).

פרק ד: חלקו של הנאשם בפרשת המרמה

(1) רקע - עדויות ראשי הצוותים (רובין, יורי, אדי וצביקה)

18. כפי שצוין, המאשימה מבקשת לבסס את אשמתו של הנאשם על עדויותיהם של ראשי הצוותים, מהן ניתן ללמוד, לשיטתה, על חלקו המהותי של הנאשם בפרשת המרמה ועל ההוראות שנתנו על-ידו לראשי הצוותים לבצע דיווחים כוזבים. בטרם בחינת עדויותיהם, יש להקדים ולציין את הדברים הבאים, העולים מכל העדויות: **ראשית** - מעדויותיהם של ראשי הצוותים עולה כי מדובר בפעולות מרמה שנקטו על-ידם כמעט כדבר שבשגרת העבודה, כאשר הטענה היא כי הונחו תחילה לעשות כן על-ידי הנאשם, שהמשיך, מעת לעת, לדחוף אותם לעשות כן בעצם דחיקתו, למשל, באומרו "**לעמוד ביעדים**", "**להמציא עבודה**" וכיו"ב. במילים אחרות, עלה מעדותם, כי לא כל פעולות דיווח כוזב שבוצעה על-ידם, נעשתה בידיעת הנאשם, כי אם ניתנה, לפי הטענה, הנחייה כללית, שלאחריה נתבקשו, כאמור, להמשיך לעשות כן. **שנית** - אין מחלוקת בין הצדדים, כי חברת סולו היא שהרוויחה מהדיווחים הכוזבים לחברת סלקום וכי ראשי הצוותים והנאשם לא שלשלו לכיסם רווחים כתוצאה מהמרמה. מהראיות עלה בבירור, כי הנאשם וראשי הצוותים קבלו משכורת ותמריצים קבועים יחסית וללא קשר למספר הדיווחים (עדות רובין, ע' 20, ש' 18; עדות הנאשם, ע' 68, ש' 20; ראה גם סעיף 27 לסיכומי המאשימה וסעיף 18 לסיכומי ההגנה). עם זאת, דומה כי לא ניתן לחלוק כי לכל המעורבים היה רווח משני, שכן הנאשם, בהיותו מנהל המעבדה, יכול היה להראות למעסיקיו, הבעלים של חברת סולו, תפוקה והכנסות ראויות, ובכך לספק את רצונם ואת שביעות רצונם מניהולו את המעבדה. בדומה, ראשי הצוותים וצביקה יכולים היו להראות למנהלם הישיר, הנאשם, כי הם עומדים ביעדים שהוצבו ואף מעבר לכך.

19. כרקע להמשך, מן הראוי לציין כבר עתה, כי רובין היווה גורם מרכזי בפרשה הנדונה וככזה הקדישו הצדדים לעדותו ולחלקו בפרשה חלק נכבד במשפט ובסיכומים. מרכזיותו של רובין בפרשה נעוצה לא רק בשל היותו דמות דומיננטית בחברת סולו ומי שהיה כפוף ישירות לנאשם, אלא גם בשל חלקו בחשיפת הפרשה, על אף שלא הוא שהתלונן למשטרה או לסלקום באופן ישיר. עם זאת, חרף הדברים האמורים, יש לציין כי הערך הראייתי של עדותו של רובין, בכפוף לקביעת מהימנות ומשקל, אינו עולה על ערכן הראייתי של עדויותיהם של ראשי הצוותים האחרים, אשר חלקם בפרשה היה לכל הפחות זהה לזה של רובין. אדרבא, תרומתם של ראשי הצוותים האחרים לבירור האשמה עשויה להיות במידה רבה מהותית יותר, שכן אלה המשיכו לעבוד עם הנאשם מספר חודשים לאחר פיטורי רובין ובאפשרותם להעיד גם על עניינים שאירעו לאחר מכן.

20. קודם לבחינת עדויותיהם של ראשי הצוותים, כמו גם עדותו של הנאשם, יש מקום, לצורך קבלת התמונה המלאה, לעקוב אחר השתלשלות העניינים החל מחשיפתה החלקית של המרמה על ידי סלקום בחודש אפריל 2008, עובר בפיטוריו של רובין בסמוך לאחר מכן, וכלה בגילוי היקפה המלא של המרמה על-ידי סלקום וסיום סופי של ההתקשרות בין סלקום לסולו (ינואר 2009). השתלשלות העניינים תורמת, כפי שניתן יהיה לראות בהמשך, לא רק להבנת התמונה הכוללת, כי אם גם להסקת מסקנות, לרבות בשאלות של מהימנות, בעיקר בנוגע לעדותו של רובין.

(2) חשיפת הפרשה - השתלשלות העניינים

21. בסמוך לסוף חודש אפריל שנת 2008, נתעורר חשד בחברת סלקום, שמקורו בכמות חריגה של דיווחים, הנוגעים לביטול הודעות חוזרות **בלבד** (ראה סעיף 13 ד' לעיל), כאשר לצד הדיווחים הופיע שמו של דקל רובין. בעקבות החשד, פנו נציגי סלקום לנאשם ולאציק רמות לצורך בירור החשד (עדות גיל ששון, ע' 4, ש' 23; עדות רובין, ע' 9, ש' 24-27) (להלן - **חשיפתה החלקית של המרמה**).

22. לאחר קבלת הדיווח מסלקום, באמצע חודש מאי 2008 (בקשר למועד המדויק ראה הצהרת הצדדים, ע' 24, ש' 19), התקשר הנאשם לרובין ושוחח עמו על התלונה שנתקבלה מסלקום. בהתאם לעדותו של רובין בבית המשפט, **"טל לא ידע מה להגיד להם. לילה אחד הוא התקשר אלי ואמר לי שהגענו למצב שאין לנו תשובות לענות להם, הם רוצים את הראש שלי. דווקא את הראש שלי בגלל שהם ראו את המשתמש שלי שביטלתי כ"כ הרבה הודעות, שזה לא יכול להיות. אם טכנאי עושה 30 הודעות ביום, אז אני ביטלתי 300 הודעות ביום, רק כדי לעמוד באיכויות המתאימות. הוא אמר לי בשיחה הטלפונית שצריך להתייעץ עם איציק המנכ"ל ואיך יתפתחו העניינים, אמרתי לו שהוא אמר לי לעשות את זה, שיגיד להם מה שהוא רוצה, מה שהוא חושב. הסתיימה השיחה"** (ע' 9, ש' 28 - 33; ראה גם ע' 23, ש' 10; באשר לתוכן הדברים והאם רובין הטיח האשמה בנאשם באופן מפורש ראה ניתוח בסעיפים 35-38 להלן). לגבי אותה שיחה טלפונית, העיד הנאשם כי **"באפריל 2008 פנה אליי גיל שלמה ואמר כי התגלו עיוותים בדיווחים שהתבצעו על המשתמש של דקל רובין. פניתי לדקל בנושא והוא טען, לפחות בפניה הראשונה, שכל מה שהוא ביצע היה ביטול הודעות שנפתחו על ידי נציגי מוקד עסקי "עד אליך" ושמדובר היה בהודעות כפולות שנפתחו בשוגג על ידי נציגי סלקום.הוא בעצם התוודה בטלפון שבמהלך חודש מרץ שנת 2008, תקופה בה הייתי בחופשה בחו"ל, הוא התחיל לעוות את הנתונים מתוך מטרה לעמוד ביעדים שהוצבו לו"** (ע' 63, ש' 7 ואילך).

23. למחרת בבוקר, נערכה פגישה בין הנאשם לבין רובין, שהוקלטה על-ידי הנאשם וללא ידיעת רובין

(ת/2; ת/2א), לאחר שקודם לכן התקיימה, לפי גרסתו של הנאשם, שיחה בין איציק רמות לבין הנאשם, שבמהלכה **"איציק הציע שאערוך לו שיחה בארבע עיניים ביום למחרת בבוקר, על מנת שנוכל להבין את היקף המרמה והשינויים שהוא ביצע וביקש שגם נקליט את השיחה. אכן כך ביצעתי"** (עדות הנאשם, ע' 63, ש' 20; ראה גם ע' 63, ש' 20). כבר עתה יצוין, עניין שעוד אדרש אליו בהמשך, כי רמות לא אישר כי ביקש מהנאשם להקליט את השיחה בין הנאשם לבין רובין וכן כי במהלך אותו מפגש, עניין נוסף שגם אליו אדרש בהמשך, רובין, לכאורה, לא הטיח מפורשות בפני הנאשם כי הוא שהנחה אותו לנקוט בפעולות המרמה, כפי שציין לאחר מכן.

24. בסמוך לאחר מכן, נערכה פגישה בין איציק רמות לבין רובין, בה נמנע האחרון מלדווח, כפי שטען בהמשך, כי עשה את שעשה בהנחיית הנאשם. רק לאחר יומיים, בפגישה נוספת שנערכה ביניהם, אמר רובין לרמות כי עשה כן בהתאם להוראות שקיבל מהנאשם. מעדותו של רובין עולה כי **"הגעתי לאיציק למשרד, איציק התעצבן עליי, שאל למה עשיתי את הדברים האלה. עוד חשבתי שיגנו עלי, עבדתי עם טל ואיציק 8 שנים, חשבתי שהם יעמדו אחריי. בפגישה עם איציק אמרתי שאני מתנצל ואמרתי שעשיתי את זה לטובת החברה, הוא אמר לי שהוא גם לא יודע מה יהיה בינתיים, שאני אלך הביתה. ישבתי בבית, התייעצתי עם כמה חברים באותו היום ושאלו אותי למה לא הלכתי לספר מה קרה, מה שטל אמר לי, את כל הדברים. למחרת או יומיים לאחר מכן פגשתי את איציק וסיפרתי לו הכל, שטל הדריך אותנו. הוא אמר לי "מי אתה בכלל שתגיד לי לפטר את טל" הוא אמר לי שגרמתי לסולו דברים רעים, שהרסתי 15 שנה של עבודה בסולו בדקה אחת. במקביל, הוא שלח אותי לחוקר פרטי..."** (ע' 10, ש' 1; ע' 11, ש' 5). דברים דומים נמסרו על-ידי רמות, שהעיד כי **"כשנודע לי על דקל רובין, אז קראתי לו, הוא לא הכחיש את זה, אך אמר שקיבל הוראה לבצע את זה מטל ברד. אני לא האמנתי לו שזה המצב, שהוא קיבל הוראה מטל ברד. ... אמרתי לו שאם הוא מקבל הוראה בלתי חוקית שכזאת למה לא בא אליי ומספר לי על כך. הוא אמר לי שיש לו מפניי יראת כבוד"** (ע' 47, ש' 3).

25. בעקבות השיחה האמורה, הפנה רמות את רובין, שהושעה בינתיים מעבודתו בחברת סולו, לחוקר פרטי מטעם חברת סולו, שחקר את רובין ביום 3.6.08 (ת/1; ת/1א). במסגרת חקירה זו, שהוקלטה, עדכן רובין את החוקר, שהוא כאמור מטעמה של חברת סולו ומטעמו של איציק רמות, כי פעולות המרמה בוצעו על-ידי מספר ראשי צוותים ובהוראת הנאשם (ת/1א, ע' 5, ש' 16, 18; ע' 6, ש' 4; ע' 10; ע' 7, ש' 16). מעדותו של רובין בקשר לחקירה האמורה עולה כי **"דיברתי איתו כמה שעות, כמה ימים. שם סיפרתי לו הכל, כל מה שאמרתי לאיציק, מה שעשינו, דיווחנו. אחרי כמה פגישות עם החוקר, הוא המליץ לי לקחת את הפיצויים. באותו זמן איציק כבר הגיע להחלטה שהוא רוצה לפטר אותי"** (ע' 10, ש' 10) וכן כי החוקר הפרטי **"אמר לי שעדיף לי לקחת את הפיצויים, לא להיכנס איתו לעימות ולסתום את הפה"** (ע' 10, ש' 16; ראה גם תמלול החקירה, ע' 22, ש' 36 ואילך; ע' 24, ש' 16).

למרות שעדות רובין בדבר מעורבות הנאשם וראשי הצוותים האחרים במרמה הובא לידי חברת סולו, שיזמה החקירה, ולידי איציק רמות, החקירה מטעם סולו לא הורחבה, כך שהנאשם וראשי הצוותים האחרים שהפליל רובין כלל לא נחקרו. לשאלת התובעת לפשר ההימנעות מלהמשיך ולחקור, השיב רמות כי **"אמרתי שדקל בטח אומר את זה כי הוא בטח רוצה לזרוק מעליו את הרפש, הוא ידע שהוא מועמד לפיטורין. לא נראה לי הגיוני שהוא קיבל הוראה מלמעלה ולא בא לדבר איתי"** (ע' 47, ש' 20 ואילך). כאן המקום לציין, כי הימנעותו של רמות מלהמשיך ולברר את גרסת רובין לפיה כל בכירי המעבדה עוסקים למעשה בדיווחים כוזבים שוטפים, שמשמעותם הגדלת ההכנסות במרמה לחברה שבבעלותו, מעוררת, להשקפתי, תמיהות רבות, שהמשיכו לרחף מעל פני הראיות.

26. בהמשך, בחודש יוני 2008, לאחר שהושעה קודם לכן, פוטר סופית רובין, שהעיד כי "איציק קרא לי לבית של מאיר, אמר לי מאיר שאין מה לעשות יותר, שצריכים לפטר אותי, הביא לי את כל הפיצויים, ישבתי בבית חודשיים על חשבון סולו, קיבלתי את כל המגיע לי, ימי חופשה ומחלה, למרות שהם תפסו את הגנב" קיבלתי את הכל וישבתי בבית" (ע' 11, ש' 8; ראה גם עדות רמות, ע' 47, ש' 16).
27. במקביל לחקירה הפרטית מטעם סולו ולפיתוריו של רובין, בסמוך ליום 28.5.08, חויבה סולו לשלם לסלקום קנס בסך 120,000 ₪ ונערך הסכם להמשך התקשרות בין סולו לסלקום (ראה ת/3 וכן עדות רמות, ע' 47, ש' 27), כאשר בשלב זה, כפי שצוין לעיל, חשפה סלקום רק חלק מהמרמה, הקשור במופע חוזר בלבד (סעיף 13 ד' לעיל).
28. לאחר פיתוריו של רובין (הפיתורין נכנסו לתוקפם בחודש יוני 2008), המשיכו חלק מראשי הצוותים, שאותם כאמור הפליל רובין בפני החוקר הפרטי מטעם סולו, לעבוד בחברת סולו באותו התפקיד ואף המשיכו, כפי שעולה מעדותם, לבצע את אותם הדיווחים הכוזבים.
29. מספר חודשים לאחר מכן, בסמוך לחודש ינואר 2009 (לגבי התאריך ראה ת/4), במסגרת ראיון עבודה של רובין בחברה אחרת, הופנה האחרון לבדיקת פוליגרף, שלפניה נשאל אם גנב אי פעם ממקום עבודה. בשלב זה, רובין, כעולה מעדותו, סיפר לבדוק כי נטל חלק, יחד עם עובדים אחרים, בדיווחים כוזבים לחברת סלקום בהתאם להוראה שקיבלו ממנהלם. בהמשך, כך לפי עדותו של רובין, "אחרי כמה ימים לאחר אותו ראיון עבודה, התקשרו אליי מהביטחון של סלקום וביקשו לדעת מה קרה. שאלתי אותו מה קרה שאחרי 8 חודשים הוא מתקשר אליי, הוא אמר לי שהייתי אתמול במכונת אמת, והחוקר הפרטי הזה עובד גם מול סלקום והוא העיר את כל המתים. אני ישבתי בבית ולא דיברתי עם אף אחד והוא קרא לי" (ע' 11, ש' 15).
30. בעקבות דברי רובין, שהגיעו כאמור לידיעת סלקום בשל העובדה שהופיע לבדיקה בפני חוקר פרטי שעובד גם עם חברת סלקום, וכן בעקבות חשד נוסף, שנתעורר עקב בדיקה שגרתית בעקבות ספירת מלאי בשנת 2008, הנוגע לצריכת חלקי חילוף כוזבת (שאינו כאמור חלק מכתב האישום - ת/16, ע' 1), הופסקה באופן מיידי ההתקשרות בין סלקום לבין סולו (ת/4) ונפתחה חקירה מטעמה של סלקום (להלן - **חשיפת המלאה של המרמה**).
31. כבר עתה יצוין, כי במסגרת החקירה מטעם סלקום, נחקרו, בין השאר, יורי, הנאשם, רמות, רובין ואדוארד, אולם רק חלק מתוצרי החקירה של חברת סלקום, הכולל את עדויותיהם של רובין ושל אדוארד מחודש יולי 2009 בלבד (ת/12; ת/13), הועבר לידי המאשימה והועמד לעיון ההגנה. סוגיה זו, שאליה הקדישה ההגנה חלק נכבד בסיכומיה, תידון בהרחבה בהמשך.

(3) עדויות של רובין דקל

32. בהתאם לעדותו של רובין, שחלקים מהותיים ממנה אוזכרו לעיל, מספר חודשים לאחר תחילת עבודתו של הנאשם (הנאשם החל לעבוד בסוף שנת 2005), נערכה שיחה בין הנאשם לבין הבעלים של חברת סולו, שלאחריה "חזר אלינו וכינס אותנו ואמר לנו שהוא דיבר איתו וההכנסות וההוצאות של החברה הם כמעט אותו דבר..... הוא אמר לנו שנצטרך לעשות תיקונים פיקטיביים, שיעלו לנו את כמות המכשירים, כך תעלה גובה החשבונית וגובה ההכנסות בהתאם" (ע' 8, ש' 12). במסגרת עדותו, הבהיר רובין כי "אדי התקבל

לעבודה קצת יותר מאוחר משזה התחיל...בהתחלה טל לא זרק אותו למים העמוקים (ע' 21, ש' 5) וכן כי כל הדיווחים הכוזבים ודרכי המרמה בהן נקט יחד עם ראשי הצוותים האחרים נעשו בהנחייתו הברורה של הנאשם, שביקש להעלות את הכנסות חברת סולו, כמו גם לעמוד ביעדים שהוצבו על-ידי חברת סלקום (ע' 14, ש' 29). כפי שפורט בהרחבה קודם לכן, ההנחיות שקיבלו רובין והאחרים מהנאשם כללו דיווחים פיקטיביים הן בנוגע לעצם ביצוע תיקון, הן לגבי סוג התיקון והן לגבי איכותו (ראה סעיפים 13 א' - 13 ד' לעיל).

33. למעשה, כמעט לאורך כל הדרך ולאחר חשיפתה החלקית של המרמה, במספר רב של הזדמנויות ובפני גורמים שונים, חזר רובין, באופן עקבי, על גרסתו לפיה הפעולות שנקטו הוא והאחרים היו בהנחיית ובידיעת הנאשם. תחילה עשה כן בפני איציק רמות (ראה סעיף 24 לעיל), בהמשך בפני חוקר פרטי מטעם חברת סולו (ת/1), בפני חוקר מטעם סלקום במסגרת ראיון עבודה למקום אחר (ראה סעיף 25 לעיל), בפני חוקר מטעם סלקום במסגרת החקירה שנערכה (ת/13), בפני החוקר המשטרתי (לא נתבקשה הגשתה של ההודעה במשטרה; ע' 39, ש' 15-17) ובמסגרת עדותו בבית המשפט.

34. לצד ההזדמנויות הנ"ל, בסמוך לאחר חשיפת חלק מהמרמה על-ידי סלקום, נמנע רובין מלהטיח **מפורשות** בפני הנאשם כי הוא זה שהנחה אותו לעשות כן, ואף נמנע מלדווח עובדה זו לרמות במסגרת המפגש הראשון עמו, אלא לאחר יומיים. לטענת ההגנה, הימנעות זו, וכבישתה של גרסתו למשך כיומיים, מעידה על חוסר המהימנות של הגרסה. בנסיבות אלה, יש לבחון את השתלשלות העניינים, במהלך אותם יומיים, במהלכם נערכה שיחה טלפונית בין הנאשם לבין רובין, שלאחריה, ביום המחרת, התקיים ביניהם מפגש, שבסמוך לאחריו התקיים מפגש בין רובין לבין רמות (ראה סעיפים 22-24 לעיל).

השיחה הטלפונית הראשונה בין הנאשם לבין רובין עם חשיפתה החלקית של המרמה על-ידי סלקום

35. בחקירתו בפני החוקר הפרטי מטעם סולו, ציין רובין כי, בקשר לשיחת הטלפון, כי **"אמרתי לו טל, תעשה מה שאתה רוצה, תגיד מה שאתה רוצה, מה אני לך"** (ת/1א, ע' 9, ש' 14) וכן כי **"תעשה מה שאתה רוצה, אני לא יודע, אני הייתי איתך פה שנתיים.... לא אמרתי לו "תשמע טל, אתה אמרת לנו", לא אמרתי לו כלום בטלפון באותו יום. אמרתי לו "תעשה מה אתה חושב"...."** (ע' 10, ש' 23-33).

36. לגבי אותה שיחת טלפון, העיד רובין, במסגרת חקירה ראשית, כי **"טל לא ידע מה להגיד להם. לילה אחד הוא התקשר אלי ואמר לי שהגענו למצב שאין לנו תשובות לענות להם, הם רוצים את הראש שלי. דווקא את הראש שלי בגלל שהם ראו את המשתמש שלי שביטלתי כ"כ הרבה הודעות, שזה לא יכול להיות.....הוא אמר לי בשיחה הטלפונית שצריך להתייעץ עם איציק המנכ"ל ואיך יתפתחו העניינים, אמרתי לו שהוא אמר לי לעשות את זה, שיגיד להם מה שהוא רוצה, מה שהוא חושב"** (ע' 9, ש' 27-33).

37. במסגרת חקירתו הנגדית, עומת רובין על-ידי ההגנה עם השוני בין הגרסאות הנ"ל - הניעוץ בשאלה אם אמר לנאשם מפורשות כי הוא זה שהנחה אותו לפעול במרמה, כפי שהעיד בבית המשפט, או שמא נמנע מלעשות כן באופן מפורש, כפי שמסר לחוקר מטעם סולו - והשיב כי **"בשיחה בלילה אמרתי לטל "אמר לנו מה לעשות.. תעשה מה שאתה רוצה עם זה"** (ע' 23, ש' 10); **"כן אמרתי"** (ש' 12) וכן כי אמר לו **"תעשה מה שאתה רוצה". בלילה כשהוא דיבר איתי, הוא התקשר אליי, גם הוא וגם אני הייתי לחוץ. אמרתי לו שיעשה עם זה מה שהוא רוצה...."** (ש' 14).

38. לאור המקבץ האמור ובהתחשב גם ביתר הראיות שתפורטנה להלן בחלק זה, לא מצאתי כי חוסר העקביות של רובין בכל הנוגע לשאלה אם אמר מפורשות לנאשם בשיחת הטלפון את המשפט **"אתה אמרת לנו"** או רק אמר לו **"תעשה מה שאתה רוצה"**, פוגמת במהימנותו של רובין, עד אשר לא ניתן לסמוך על עדותו. דומה, כי ניתן לקבוע, בהסתמך על מכלול הראיות, כי רובין אמר לנאשם, כפי שהעיד בכל ההזדמנויות, **"תעשה מה שאתה רוצה"**, כאשר דברים אלה נאמרו מתוך הבנתו של רובין כי הנאשם, המעורב אף הוא במרמה ויודע על כך, יודא כי רובין לא ייפגע.

השיחה שהוקלטה בין הנאשם לבין רובין בבוקר למחרת השיחה הטלפונית

39. כפי שצוין קודם לכן, יום למחרת השיחה הטלפונית שלא הוקלטה, התקיימה פגישה בין הנאשם לבין רובין, שהוקלטה ללא ידיעת האחרון (ע' 23, ש' 17). קלטת השיחה נמסרה למשטרה על-ידי הנאשם (ת/2) ואף תמלילה הוגש לבית המשפט (ת/2א). אכן, כפי שטענה ההגנה, בחינת תוכנה של השיחה, מעוררת, לפחות במבט ראשון, תמיהות, שכן ניתן היה לצפות כי רובין יטיח מפורשות בפני הנאשם כי האחרון הוא שנתן ההנחיות, במיוחד לאור דברי הנאשם בשיחה, שאינם מתיישבים, לכאורה, עם גרסת רובין בדבר אשמתו של הנאשם, לפיהם, למשל, **"אני לא רוצה לקחת כסף שלא מגיע לנו"** (ת/2א, ע' 1) או **"אתה יודע שיש דברים שכאילו לא עושים, דיברתי אתכם על זה מיליון פעם, זה מה שהורג אותי..."** (ת/2א, ע' 2, למטה). עם זאת, בחינת מכלול הגורמים, שיפורטו להלן, הביאתני למסקנה כי אין בהימנעות רובין מלומר דברים באופן **מפורש** כדי לשמוט הקרקע תחת גרסתו בדבר מעורבותו של הנאשם, כפי שמבקשת ההגנה. אדרבא, תוכנה של השיחה שהוקלטה והמסקנות הנגזרות מהנסיבות סביבה הם בעלי ערך מפליל ויש בהם כדי לחזק את תזת המאשימה.

40. לגבי המפגש האמור, העיד רובין כי **"בשיחה עם טל ברד במשרד לאחר השיחה הטלפונית שהייתה ערב קודם, הוא שאל אותי למה עשיתי את זה - אז בתור אחד שכפוף לו, שלא יודע מה הצפי, לא ידעתי כלום, הוא לא סיפר לי שרוצים לפטר אותי, בתמימות אמרתי לו שהוא המנהל והוא יודע מה צריך לעשות, לא ראיתי את הצפוי ולא אמרתי לו בשיחה שהוא אמר לי לעשות את זה. הכל בתוך ידיעה שטל יגן עליי, איציק יגן עליי, לא רציתי להפחיד אף אחד או להדיח אף אחד"** (ע' 10, ש' 28). עוד ציין רובין, באותו עניין, כי **"טל כל הזמן אמר לנו מהיום הראשון שהתחלנו שהוא עומד מאחורינו. גם בפעולה הזאת באותו בוקר, הייתי כפוף לו, הוא המנהל שלי, איציק היה המנכ"ל שלי, הם משלמים לי כסף, למה לי להתעמת איתם, גם בטלפון יכולתי לריב איתו, חשבתי לתומי שכל הזמן הוא מגן עליי, שהוא האבא שלנו, זו הייתה ההרגשה שלי. למה בכלל לפתוח את כל העניינים האלה. גם לא ידעתי שהולכים לפטר אותי"** (ע' 24, ש' 30-34), **"כמו שאני אומר וחוזר, לא התעמתי עם טל כי לא ידעתי לאן תיחשף הפרשה, לא היה לי טעם להתעמת איתו או עם איציק, אמרתי לו שאני מתנצל ובזה נגמר העניין. אבל אחרי כמה שעות כשידעתי לאן זה הולך והבנתי שאף אחד לא עומד מאחוריי, רציתי לפוצץ את הפרשה הזאת"** (ע' 25, ש' 25).

41. התחושה עליה העיד רובין לפיה, כאמור, **"חשבתי לתומי שכל הזמן הוא מגן עליי.....למה בכלל לפתוח את כל העניינים האלה. גם לא ידעתי שהולכים לפטר אותי"** (ע' 24, ש' 32) מתיישבת עם המטרה שהציב לעצמו הנאשם בקשר למפגש הנדון, כפי שעולה מההאזנה לשיחה ומעדות הנאשם, **"לקרב אותו אליי על מנת שייתן וירגיש בנוח לדבר על מה שהיה"** (ע' 69, ש' 4) או **"כדי לקרב אותו וכדי לתת לו תחושת שייכות"** (ת/8, ש' 40). מטרת הנאשם לגרום לרובין להרגיש בטוח ומוגן באה לידי ביטוי בין השאר בדברים שאמר לרובין באותו מפגש לפיהם בין השאר **"אני אלחם כמו אריה...אנסה לדאוג לך הכי טוב שאפשר, לך ולי..."**

(ת/2, ע' 1; ת/2, דקה 02:19) וכן כי "אתה יודע כבר כמה זמן אני נלחם עליך...אני לא יודע מה קורה איתי כן, שלא תחשוב שאני יוצא נקי אני יש לי אחריות עליך..". (ע' 2). בדברים אלה שאמר הנאשם, יש כדי להסביר את העובדה שלא היה צורך או טעם, כפי שהעיד רובין, להוסיף ולהטיח בנאשם את מעורבותו. דברים אלה, שנאמרו בתחילת השיחה, נטרלו, מבחינה אובייקטיבית, כל כוונה, לו הייתה כזו, ליזום עימות מצידו של רובין ודי בהם כדי להסביר את הימנעותו של רובין מלומר דברים באופן מפורש ומאשים.

42. יתר על כן, יש לזכור כי השיחה המוקלטת מהווה למעשה שיחת המשך לשיחה הטלפונית שנערכה כאמור ערב קודם, כאשר הנאשם בעצמו טען כי רובין "התוודה בטלפון שבמהלך חודש מרץ שנת 2008, תקופה בה הייתי בחו"ל, הוא התחיל לעוות את הנתונים מתוך מטרה לעמוד ביעדים שהוצבו לו" (ע' 63, ש' 16). בנסיבות אלה ובהתחשב בכך שרובין כבר אמר לנאשם במהלך השיחה הטלפונית, שרוח הדברים בה הייתה כמתואר לעיל, "תעשה מה שאתה רוצה", הרי שהימנעותו של רובין מלומר דברים באופן מפורש מקבלת משמעות אחרת, המתיישבת עם הסבריו של רובין שפורטו לעיל.

43. מעבר לאמור, בחינה דקדקנית של תוכן הדברים שהוחלפו בין הנאשם לבין רובין באותו מפגש, מלמדת כי לא ניתן לנתק הדברים ממכלול הראיות ולבחון אותו באופן עצמאי, כפי שמבקשת למעשה ההגנה, שכן עולה בבירור, כי הנאשם ורובין מדברים על דברים הידועים לשניהם. **ראשית** - מדבריו של רובין בשיחה, לפיהם יורי ואדי "הם גם יודעים כאילו" (ת/2, ע' 2; ראה גם גרסת הנאשם במשטרה, ת/8, ש' 66), ניתן להבין כי הנאשם אינו מופתע מהתנהלותם של ראשי הצוותים האחרים. ניתן היה לצפות מהנאשם, לו גרסתו נכונה, כי ימשיך ויברר נקודה זו, שכן לכאורה נאמר לו לראשונה כי מדובר במרמה רבת משתתפים. שתיקתו של הנאשם בנקודה זו ומעברו לדבר על נושא אחר מעוררים תמיהות רבות ומחזקים, להשקפתי, הן את מעורבותו של הנאשם והן את המסקנה כי הימנעותו של רובין מלומר דברים מפורשות אינה מעידה כי מדובר בגרסה שקרית או כבושה. מסקנה זו התחזקה אצלי עוד יותר נוכח תשובותיו המתחמקות של הנאשם לתובעת בהקשר זה ואי מתן הסבר המניח את הדעת (ע' 74, ש' 9 - 22; ראה בהקשר זה גם סעיף 75 להלן). **שנית** - במהלך השיחה אמר הנאשם לרובין כי "אתה יודע שיש דברים שכאילו לא עושים, דיברתי אתכם על זה מיליון פעם, זה מה שהורג אותי..". (ת/2, ע' 2, למטה; ת/2, דקה 06:03). גם דברים אלה מחזקים הטענה בדבר מעורבות הנאשם, שכן האחרון לא מסר הסבר מניח את הדעת בדבר הדברים "האסורים", שעליהם דיבר "אתכם" (ברבים) "מיליון פעם". תשובתו של הנאשם לתובעת בהקשר זה לפיה - "הכוונה איך לנהל צוות. איך לתפעל צוות. מה הדברים שצריך לבצע בתור מנהל צוות. ויש דברים שלא עושים מתכוון לדברים שדקל אמר שהוא ביצע. זה קווים אדומים, מבחינתי זה די ברור" (ע' 72, ש' 7) - היא תשובה מתחמקת, שאינה מתיישבת עם ההקשר הכללי של השיחה, שבה לכאורה דובר על מעורבותו של רובין בלבד, בנושא פלילי, שלכאורה נתגלתה על-ידי הנאשם רק באותה עת.

השיחה הטלפונית עם הנאשם והשיחה שהוקלטה למחרת - סיכום

44. עולה מן המקובץ, כי במהלך שיחת הטלפון, שלא הוקלטה, ובמהלך המפגש, שנערך למחרת בבוקר והוקלט על-ידי הנאשם, רובין לא אמר לנאשם באופן **מפורש**, כי האחרון "הנחה", "תדרך", "ידע" או "עודד" אותו ואת האחרים לבצע דיווחים כוזבים או כי עליו לקחת אחריות על מעשיו, אלא עשה כן רק לאחר יומיים, שאז החליט "לפוצץ את הפרשה הזאת". עם זאת, לא מצאתי כי הימנעותו מלומר הדברים באופן מפורש, באותה נקודת זמן, מלמדת כי מדובר במי שכבש עדותו המאוחרת, שנמסרה כאמור לאחר יומיים ובה דבק לאורך כל הדרך, באופן המשליך על היכולת לבסס עליה ממצאים. יש לזכור כי באותה נקודת זמן חשפה סלקום רק חלק קטן יחסית

מתוך המרמה הכוללת (מופע חוזר) ובמהלך שתי השיחות הנ"ל דומה היה, כפי שאף ציין רובין בעדותו (ע' 24, ש' 30-34), כי שאלת פטוריו, לפחות מנקודת מבטו, לא עמדה על הפרק, כך שלא היה טעם מבחינתו ליזום עימות כלשהו עם הנאשם. מעבר לדברים האמורים, מעורבות הנאשם בפרשה, גם אם לא הוטחה בו מפורשות, הייתה על פני השטח הן במהלך השיחה הטלפונית והן במהלך המפגש שהוקלט.

השיחה בין איציק רמות לרובין

45. מאותם הטעמים שפורטו לעיל, מקובלת עלי עדותו של רובין, בכל הנוגע לטעם שבבסיס הימנעותו מלדווח לרמות במפגש הראשוני ביניהם, שנערך מייד לאחר השיחה שהוקלטה, על מעורבותו של הנאשם. בהקשר זה, העיד רובין כי "הגעתי לאיציק למשרד, איציק התעצבן עליי, שאל למה עשיתי את הדברים האלה. עוד חשבתי שיגנו עלי, עבדתי עם טל ואיציק 8 שנים, חשבתי שהם יעמדו אחריי. בפגישה עם איציק אמרתי שאני מתנצל ואמרתי שעשיתי את זה לטובת החברה, הוא אמר לי שהוא גם לא יודע מה יהיה בינתיים, שאני אלך הביתה. ישבתי בבית, התייעצתי עם כמה חברים באותו היום ושאלו אותי למה לא הלכתי לספר מה קרה, מה שטל אמר לי, את כל הדברים. למחרת או יומיים לאחר מכן פגשתי את איציק וסיפרתי לו הכל, שטל הדריך אותנו. הוא אמר לי "מי אתה בכלל שתגיד לי לפטר את טל" הוא אמר לי שגרמתי לסולו דברים רעים, שהרסתי 15 שנה של עבודה בסולו בדקה אחת. במקביל, הוא שלח אותי לחוקר פרטי.. (עדות רובין, ע' 10, ש' 1) וכן כי "לא סיפרתי לאיציק רמות על ההוראה שניתנה לי מטל, כי בפגישה הראשונה לא ידעתי לאן דרכינו מופנות, לא ידעתי שמבקשים לפטר אותי או ששמי מוכתם. טל נתן לי הרגשה שהוא מאחורי לכל אורך הדרך. אחרי הפגישה הראשונה התחלתי לספר לו הכל" (ע' 11, ש' 5).

46. באותו עניין, מן הראוי להפנות לעדותו של רמות, שכלל לא זכר כי רובין נמנע תחילה מלהפיל את הנאשם, לפיה "כשנודע לי על דקל רובין, אז קראתי לו, הוא לא הכחיש את זה, אך אמר שקיבל הוראה לבצע את זה מטל ברד. אני לא האמנתי לו שזה המצב, שהוא קיבל הוראה מטל ברד. אמרתי לו שכשזה בוצע טל לא היה בארץ אלא בארה"ב. שאלתי אותו למה הוא לא בא אליי, שאותי הוא מכיר מהיום הראשון בעבודה ואת טל ברד רק שנתיים שלוש. אמרתי לו שאם הוא מקבל הוראה בלתי חוקית שכזאת למה לא בא אליי ומספר לי על כך. הוא אמר לי שיש לו מפניי יראת כבוד" (ע' 47, ש' 3). עדות זו מתיישבת עם גרסת רובין בקשר לתוכנה.

עדותו של רובין - סיכום

47. בחינת עדותו של רובין, לאורה של השתלשלות העניינים מאז חשיפתה החלקית של המרמה ועד חשיפתה המלאה ולאורן של יתר הראיות שהונחו בפניי, שחלקן עוד תידונה בהרחבה בהמשך, לרבות אלה הנעוצות בהתנהגות הנאשם ובדברים שנאמרו על-ידו במפגש המוקלט כמתואר לעיל, הביאתני לכלל מסקנה כי מדובר בעדות מהימנה, שניתן לבסס עליה ממצאים מרשיעים. לא מצאתי, כאמור, כי כבישת העדות, באופן מסוים בלבד ולמשך יומיים בלבד, אינה מאפשרת הסתמכות עליה, כפי שבקשה ההגנה.

48. עוד יש לציין, כי רובין לא פנה מיוזמתו לאף גורם והתלונן בפניו כי הנאשם מעורב בפרשת המרמה. דבריו לאיציק רמות (שקרא לו למשרד) ולחוקר מטעם סולו (שאליו הופנה על-ידי רמות) נאמרו במסגרת בדיקה פנימית של סולו, ואילו דבריו למשטרה ולחוקר מטעם סלקום נאמרו מספר חודשים לאחר שפוטרו וקיבל את

מלוא הפיצויים מחברת סולו, כאשר החקירות האחרונות אינן פרי יוזמתו של רובין. נתון זה משליך אף הוא, מטבע הדברים, על המהימנות והמשקל שניתן לייחס לעדותו של רובין.

49. באשר לטענת ההגנה כי רובין חשש שהנאשם יפטר אותו בשל אי עמידה ביעדים (רמות, ע' 47, ש' 8, ע' 50, ש' 15; הנאשם, ע' 62, ש' 22) ועל כן לא מן הנמנע כי מטעם זה ביצע דיווחים כוזבים כדי להציל עצמו מפיטוריו, הרי שלא מצאתי שיש לה אחיזה של ממש בראיות, שכן עולה מהן, למרות קיומן של ראיות בדבר אפשרות פיטוריו של רובין על-ידי הנאשם (עדות רמות, ע' 50, ש' 15; אדוארד, ע' 33, ש' 4), כי רובין דווקא אמור היה להרגיש מוגן מפני פיטוריו על-ידי הנאשם. בהקשר זה, ראוי להזכיר את דברי הנאשם לרובין בשיחה המוקלטת לפיהם **"אתה יודע כבר כמה זמן אני נלחם עליך"**, כמו גם עדות הנאשם בבית המשפט לפיה **"נלחמתי עליו מול סלקום בפן השירותי ובדרך שבה הוא התנסח ובדרך שבה הוא מתפעל את הצוות כחלק מגלגל שנקרא 'מרכז הפצה'"** (ע' 71, ש' 32).

50. עוד מצאתי לציין, כפי שאוזכר (סעיף 18 לעיל) ועוד יוזכר בהמשך (סעיף 65 להלן), כי הדיווחים הכוזבים הפכו לשגרת עבודתם של ראשי הצוותים, כך שאותם חלקים בעדותו של רובין, עליהם הצביעה ההגנה בסיכומיה, שלא אומתו באופן מוחלט על-ידי העדים האחרים, אינם מעידים בהכרח כי מדובר בעדות שקרית. כך למשל, העובדה שאדוארד ויורי לא העידו על אותו "כינוס" בו הנחה הנאשם לבצע דיווחים כוזבים, עליו כאמור דיבר רובין בעדותו (סעיף 32 לעיל), אינה שומטת הקרקע תחת עדותו בנקודה זו, כאשר יש לזכור גם כי אדוארד כלל לא היה ראש צוות באותה העת ויורי כלל לא עומת עם נתון זה.

(4) עדויות של יורי שמידט

51. מן הראיות עולה כי עובר לחקירתו במשטרה תחת אזהרה, נחקר יורי, בסוף דצמבר 2008 או תחילת ינואר 2009 (ע' 47, ש' 33), על-ידי החוקר גוזלן מטעם חברת סלקום, ובמסגרת חקירה זו, שהחומר הקשור אליה אינו בנמצא, הודה יורי במיוחס לו והפליל את הנאשם. בקשר לחקירה זו ראוי להפנות לעדותו של רמות, לפיה, בהנחיית החוקר מטעם סלקום, ישב מול יורי וביקש ממנו לומר את האמת וכי **"יודעים הכל"**, אז השיב יורי **"הוא יודע שטל ברד אמר את זה"** (ע' 48, ש' 11). בשלב זה, כך לפי עדותו של רמות, הבין רמות כי לא רק רובין הפליל את הנאשם וכן כי **"יורי הוא בחור רציני, לא הייתה לי שום סיבה לא להאמין לו. כששמעתי את זה נפלו השמיים עליי"** (ע' 48, ש' 15).

52. בהמשך, מספר חודשים לאחר מכן, ביום 21.9.09, נחקר יורי במשטרה תחת אזהרה וגם במסגרת זו הודה בחשדות שיוחסו לו ואף הפליל את הנאשם. מעדותו במשטרה, שהוגשה במקום חקירה ראשית, עולה כי ראשי הצוותים ערכו שינויים בהגדרת תיקון כדרג ד' במקום דרג ג' **"הכל בהוראת טל ברד"** (ת/5, ש' 22) וכן כי הנאשם **"היה מציב לנו יעד כמותי כל חודש והיינו חייבים לעמוד בזה..."** (ת/5, ש' 15). בחקירה נגדית, הסביר יורי כי הנאשם לא השתמש במילה "תזייף" או "תפברק", כי אם **"מה שכן, נאמר 'אז תמציא'. לפעמים היינו אומרים 'אבל אין, אין מכשירים' אז היו אומרים לנו 'אז תמציאו' מה אתה מבין מזה?"** (ע' 28, ש' 32) וכן כי הנאשם נכח באותו החדר בעת שבוצעו שינויים בדיווח (ע' 29, ש' 20).

53. מעבר לדברים האמורים, הוסיף יורי כי כאשר נכנס גורם חדש לחברת סולו, למשל לאחר פיטוריו של רובין, **"הנאשם אמר שלא נשתף אותו בדברים שאנחנו עושים. גם כשנכנס ראש צוות חדש שהיה קשור איכשהו לסלקום, אז הנאשם אמר שלא נשתף אותו בדברים האלה"** (ע' 29, ש' 22). עדותו של יורי בקשר

להוראת הנאשם שלא לשתף במרמה גורמים אחרים חדשים, נתמכת בעדותו של רובין לפיה "היה שלב בו איציק רצה למנות מנהל מעבדה תחת טל, כיוון שטל הפך מנכ"ל כלשהו. המנהל היה צריך להיות מעלינו. טל הזכיר לנו שמה שאנחנו עושים לא צריך לספר לאותו מנהל. לשבת מול הטכנאים ולא לספר לו על מה שאנחנו עושים, שהוא ידאג להוציא אותנו מזה" (ע' 10, ש' 25). גם אדוארד, שעדותו תיבחן בהמשך, מסר עדות דומה לפיה "גם כשהגיע מנהל המעבדה החדש, טל ביקש שלא נגיד לששי על העדכונים האלה" (ע' 34, ש' 18).

54. עוד יש לציין, כי עדותו של יורי בקשר להנחיות שנתן הנאשם, בעצם הדרישה "תמציאו!", נתמכת בעדותו של הנאשם, שהעיד כי "היו לנו מספר רב של שיחות. אני לא זוכר את הסיטואציה הספציפית הזאת, אבל בהחלט יכול להיות מצב שבה אמרתי משהו בסגנון : תמצא, תמצא, תמצאו עבודה. עבודה לא הייתה חסרה. היינו עובדים מסביב לשעון, מכשירים לא היו חסרים, היה ניתן תמיד לעזור לצוותים אחרים שעסקו בפעילויות אחרות. לכן אני לא שולל אפשרות שאמרתי "אם אין עבודה תמצא עבודה" (ע' 66, ש' 9).

55. בנסיבות שפורטו, אין בידי לקבל את טענת ההגנה כי עדותו של יורי היא עדות סברה או עדות מפי השמועה. יש לזכור, כפי שפורט לעיל, כי יורי העיד מפורשות על מקרים בהם אמר להם הנאשם שלא לשתף אחרים בדיווחים הכוזבים ועדותו בנקודה זו, שהיא עדות ישירה, נתמכת כאמור בעדויותיהם של רובין ושל אדוארד, וניתן, על בסיסן לקבוע ממצאים עובדתיים בקשר לכך. גם עדותו של יורי לפיה פניית הנאשם אליו ודרישתו "תמציא" היא עדות ישירה להוכחת האשמה של הנאשם. אמנם, כפי שנטען על-ידי ההגנה, המונח "להמציא" ניתן, לעיתים, לפרשנות שאינה מפלילה, אלא שאין לנתק דרישה זו מהקשר הכללי של עדותו של יורי, שממנה עולה, כמו גם מעדויות האחרים, כי הדיווחים הכוזבים הפכו לשגרה ונעשו בנוכחות הנאשם (שהיה עמם לעיתים בחדר עשן ובידיעתו).

(5) עדותו של אדוארד שוסטרמן (אדי)

56. מן הראיות עולה כי עובר לחקירתו במשטרה תחת אזהרה, נחקר אדוארד ביום 13.7.09 על-ידי חוקרים מטעם חברת סלקום (ת/12; ת/12א), ובמסגרת זו הודה בביצוע דיווחים כוזבים, הסביר את דרכי המרמה והפליל את הנאשם כמי שמעורב בפרשת המרמה (ראה ת/12 למשל: ע' 3, ש' 28; ע' 5, ש' 11, 12; ע' 7, ש' 13-19).

57. בהמשך, ביום 22.9.09, נחקר אדוארד במשטרה תחת אזהרה וגם בחקירה זו, שהוגשה במקום חקירה ראשית, הודה בביצוע דיווחים כוזבים ואף הפליל את הנאשם (ת/6). מעדותו של אדוארד עולה כי היה מקרה שבו "בדיוק כשירי הסביר לי נכנס טל ברד ואמר "אהה אתם מסבירים לו כבר, תסבירו לו טוב שלא יהיה פשלות" (ת/6, ש' 6; ע' 32, ש' 21; 32). בדומה, עולה מעדותו של רובין, בקשר לאדוארד, כי "בהתחלה טל לא זרק אותו למים העמוקים, לאט לאט השתפשף אמר לו לעגל פינות. אי אפשר לבוא לבן אדם ולומר לו שהוא בא לעבודה כדי לפברק....כשאדי נכנס לעסק הוא לא נכנס ישר למים העמוקים. אדי התעניין בפברוקים, טל אומר לו "ותסבירו לו טוב שלא יהיו פשלות" אנחנו מדברים על הפשלה הכי גדולה, אח"כ הוא הכניס אותו לעניינים ישר" (ע' 21, ש' 6 - 15).

אמנם יורי, לשאלת הסנגור בחקירה נגדית, השיב כי אינו זוכר סיטואציה בה הסביר לאדוארד על הדיווחים הכוזבים בעת

שנכנס הנאשם לחדר (ע' 30, ש' 8-18), אלא שלא מצאתי כי יש בכך כדי לפגום במהימנות הגרסה, כנטען על-ידי ההגנה. בעדותו, ציין אדוארד את האירוע הראשון מבחינתו, אשר מטבע הדברים נצרב בזיכרונו, כאשר פעולה זו מנקודת מבטו של יורי, הייתה באותה העת, כפי שפורט לעיל, דבר שבשגרה.

58. בהמשך, כך לפי עדות אדוארד, "מאז היה יעד. היה קובץ אקסל במחשב שבו היו מפורטים כל יעדי המעבדה כמו SR שזה תיקון למחסן של סלקום או מכשירי סבב שזה S7..... כל סוף חודש לקראת תחילת החודש החדש, טל היה מכנס אותי את דקל ואת יורי והיה קובע לנו יעדים.....אני הבנתי שמה שאנחנו עושים זה לא חוקי ופניתי לטל ברד ושאלתי אותו מה יקרה כשיגלו את העניין אז טל אמר שלא אדאג כי במקרה כזה ידברו איתו ולא איתי" (ת/6, ש' 7 ואילך). גם בבית המשפט, ציין אדוארד כי "הבנתי שמשו לא בסדר. הבנתי את זה כמה זמן אחרי שעשינו את כל העדכונים האלה. באתי לטל, שאלתי אותו מה קורה אם יגלו את כל העדכונים האלה סלקום, הוא אמר לי שלא אדאג שלא ישאלו אותי אלא אותו" (ע' 33, ש' 12). עדות דומה בנוגע למסר שהעביר הנאשם ולפיו אין ממה לדאוג וכי הוא אחראי לנעשה, נמסרה על-ידי רובין, שהעיד בין השאר, כפי שכבר צוטט בהקשר אחר, כי "טל כל הזמן אמר לנו מהיום הראשון שהתחלנו שהוא עומד מאחורינו.....חשבתי לתומי שכל הזמן הוא מגן עליי, שהוא האבא שלנו, זו הייתה ההרגשה שלי. למה בכלל לפתוח את כל העניינים האלה. גם לא ידעתי שהולכים לפטר אותי" (ע' 24, ש' 30-34).

59. אדוארד הוסיף וציין כי הנאשם לא השתמש במילה "לזייף" אלא "אני שומע ממנו שאני לא הולך לבית עד שאני מגיע ליעד, הוא לא אמר לי לזייף, אלא לעדכן מכשירים דרג' ד' או כל עדכון אחר. לעדכן זה שווה ערך לזייף" (ע' 33, ש' 17); "לעדכן את כל המכשירים האלה שהם לא נכונים, זה שווה ערך לזייף, מה ההבדל? בוא תגיד לי אתה" (ע' 33, ש' 20); "הוא אמר לי בפירוש לעשות עדכונים" (ע' 33, ש' 31); "...כשהייתי סוגר חודש, בימי שישי, היה חסר מכשירים או כסף, טל היה מתקשר וצועק עליי ואומר לי לעדכן, שצריך להגיע ליעד" (ע' 32, ש' 13).

60. עוד ציין אדוארד, כי לאחר פיתוריו של רובין, פנה אל הנאשם וציין בפניו כי הוא לא מעוניין עוד "לעשות עדכונים" או בלשונו "אחרי שפיטר את דקל, הוא העלה אותי ואת יורי לחדר, שם היה גם איציק רמות, ואמר שגם אנחנו היינו אמורים להיות מפוטרים. אמרתי לו שאני לא עושה את העדכונים האלה יותר. מצדי שיפטר אותי. זה היה בנוכחות איציק רמות" (ע' 35, ש' 18), "טל עשה שיחה איתי ועם יורי ואיים עלינו שגם אתם הייתם צריכים ללכת הביתה בגלל הסיפור הזה, אני אמרתי לו שאני לא עושה יותר כלום בדוחות ממה שאתה אומר לי ומצידי תפטר אותי ואמרנו לו אתה בעצמך אמרת לנו לעדכן באופן שקרי והסתיימה השיחה" (ת/6, ש' 17-22); "פשוט אמרתי לטל שאני לא עושה את העדכונים האלה יותר, מצידי שיפטר אותי" (ע' 35, ש' 26); "שנמאס לי מהעדכונים, שזה שווה ערך לזייף" (ע' 35, ש' 28).

יצוין, כי עדותו של אדוארד בנקודה זו אומתה בעדותו של יורי, עת השיב בחקירה נגדית כי "לדעתי אדי אמר, כמה שאני זוכר, שאנחנו מפסיקים עם זה, בשיבת צוות שנכח בה גם טל. אבל, הבנו שאם נפסיק עם זה, תהיה ירידה בהכנסות ויהיה קשה להסביר לסלקום למה יש ירידה בפעילות לגבי כמות המכשירים כל חודש" (ע' 30, ש' 23).

לגבי מפגש זה, ציין הנאשם כי "יכול להיות שבשיחה אדי אמר שאם את דקל פיטרו בגלל עדכונים אז הוא לא

רוצה לעשות יותר עדכונים כי הוא מפחד לבצע עדכונים. אני הדגשתי במהלך השיחה הזאת שעדכונים הם חלק מהתפקיד אבל צריך לעדכן עדכונים אמיתיים ולא לפברק נתונים. כל עוד העדכונים הם עדכונים אמיתיים שמתארים פעילות אמיתית אני אעמוד מאחוריהם בכל עדכון שיבצעו" (ע' 66, ש' 21-29; ראה גם ע' 70, ש' 31 ואילך). עוד הוסיף הנאשם, באותו הקשר, כי "גם אני הרגשתי לא בנוח באותה שיחה, אם אני מסתכל לקחת סיכון ולעדכן עדכונים על המשתמש שלו אם את דקל פיטרו, זה לא משנה כרגע הסיבה" (ע' 71, ש' 14). העובדה שהנאשם מאשר את עדותו של אדוארד בנקודה זו ובקשר לתוכנו של המפגש אך מחזקת את המהימנות שיש לייחס לגרסתו של אדוארד. דברים אלה נכונים ביתר שאת לאור ניסיונו של הנאשם, הבלתי מהימן בעיני, לנטרל את העוקץ הפלילי מדבריו של אדוארד לפיהם "**הוא מפחד לעשות עדכונים**". לו היה מדובר בעדכונים לגיטימיים, הרי שלא הייתה מתבצעת שיחה ברוח זו ובוודאי שאדוארד, ששימש ראש צוות, לא היה פונה לנאשם ומודיע לו שהוא מפחד לעשות כן. גם תשובת הנאשם, כעולה מעדות יורי, לפיה הפסקת הדיווחים תגרור אחריה, נוכח הפחתת הפעילות, תמיהות מצד סלקום, מצביעה על מעורבותו במרמה.

כאן המקום לציין, כי רמות, שנכח במפגש, כך לפי העדויות, לא עומת או נשאל לגבי תוכנו ואף לא העיד לגביו מיוזמתו. עם זאת, דומה, כי גם בקשר למפגש זה - שבמהלכו דובר על העדכונים הפיקטיביים, והוא אף נערך בסמוך לחקירתו של רובין על-ידי החוקר מטעם סולו, שבעקבותיה עודכן רמות בדבר הטענה כי מדובר במרמה רבת משתתפים - ניתן להביע את אותה תמיהה שאוזכרה על-ידי בסעיף 25 לעיל, אם לא מעבר לכך. מטעם זה, לא מצאתי כי הימנעותו של רמות מלהעיד על מפגש חריג זה, עליה הצביעה ההגנה בסיכומיה (סעיף 51, פסקה 5), מסייעת להגנה או שומטת הקרקע תחת היכולת לקבוע ממצא עובדתי בקשר למפגש האמור ולדברים שנאמרו בו.

61. בחינת עדותו של אדוארד הביאה אותי למסקנה כי לא ניתן להתייחס אליה, כפי שמבקשת ההגנה, כעדות סברה בלבד. עדותו של אדוארד, המקובלת עלי הן בשל העקביות של העד והן בשל היותה מתיישבת עם ראיות נוספות, שפורטו, מהווה עדות ישירה, שעל בסיסה ניתן לקבוע ממצאים כלליים הקושרים את הנאשם למויחס לו ואף ממצאים עובדתיים נקודתיים כדלקמן: **ראשית** - פנייתו של אדוארד לנאשם, בתחילת הדרך, הבעת החשש שמא יגלו ותשובת הנאשם לפיה "**שלא אדאג שלא ישאלו אותי אלא אותו**". לו היה מדובר בעדכונים לגיטימיים, כנטען היום על-ידי ההגנה, הרי שלא הייתה סיבה לחשוש או לדאוג. **שנית** - העובדה שהנאשם דחק באדוארד "לעדכן" מכשירים, כגון דרג ד', לרבות ביום שישי או סוף חודש, כאשר בוצע עדכון מסכם, מחזקת את המסקנה, הברורה ממילא, כי משמעותה של המילה "עדכון", בהקשר בו נאמרה, הייתה זיוף או דיווח פיקטיבי, כפי שהסביר אדוארד לאורך כל עדותו. **שלישית** - עם פיטוריו של רובין, פנה אדוארד לנאשם, בנוכחות יורי, והביע חשש שמא העדכונים שהביאו לפיטוריו של רובין יביאו גם לפיטוריו שלו. עצם הפנייה לנאשם, באופן שתואר על-ידי אדוארד ויורי, מצביעה אף היא על מעורבות הנאשם, שאחרת, לו דובר בעדכונים לגיטימיים, לא היה מקום להבעת החשש מצידו של אדוארד. יתר על כן, גם תשובת הנאשם והבעת חשש מפני ירידה בנפח הפעילות של חברת סולו קושרת אותו לפרשה באופן מובהק. **רביעית** - עדותו של אדוארד באשר לדרישת הנאשם שלא לעדכן מנהל חדש "**על העדכונים האלה**".

(6) עדותו של צביקה מוסקוביץ

62. בהודעתו במשטרה, שהוגשה במקום חקירה ראשית, מסר צביקה כי "**בהוראת טל נשלח אלי**

רובין דקל כדי להדריך אותי איך לשנות את הנתונים בדוחות כדי לעמוד ביעדים. לכן לעיתים דקל היה מדריך אותי בטלפון איך ומה לשנות..." (ת/7, ש' 7). לגבי מעורבותו של הנאשם במרמה, השיב צביקה בחקירתו במשטרה, כי "טל ברד נתן תחושה שם לא נרשום את היעדים כמו שהוא רוצה לא יהיה לנו מה לחפש בסולו" (ת/7, ש' 12) וכן כי "הוא אמר לנו לעמוד ביעדים שקבע ולא משנה באיזה דרך. הוא ידע שזה בלתי אפשרי שאם מגיעים X אנשים להגיע ל Y. כשהיה צורך טל ברד היה אומר תשנה את מה שצריך ואתה יודע איך לעשות את זה" (ת/7, ש' 15).

63. בחקירה נגדית, הבהיר צביקה כי הנאשם "הדריך אותי לא, אמר לי כל מיני דברים של "אתה יודע איך להגיע ליעד" "אני סומך עליך" (ע' 37, ש' 8) וכן כי "גם כשלא היה חד משמעי איתי הוא התכוון לעדכונים" (ע' 37, ש' 13), אם כי "הוא לא ציין את הדרך, בשביל זה היה לו כנראה דקל או אני לא יודע מה. הוא לא אמר לי חד משמעית לעדכן במחשב" (ע' 38, ש' 4).

64. אמנם צביקה, בעדויותיו במשטרה ובבית המשפט, לא דיבר על מפגשים בהם אמר לו הנאשם, באופן מפורש ואחת לחודש, "לזייף נתונים", כפי שמסר רובין בעדותו (ע' 18, ש' 10, 15, 24; ע' 19, ש' 2 ואילך) ויש קושי, עליו הצביעה גם ההגנה, לחלץ מעדותו של צביקה ממצאים עובדתיים קונקרטיים בקשר להנחיות שניתנו על-ידי הנאשם בקשר לכך. עם זאת, עדותו של צביקה מצטרפת ליתר העדויות בקשר לשגרת הדיווחים הכוזבים או "העדכונים", שהייתה מנת חלקו גם של הנאשם, שנהג לחזור ולומר "לעמוד ביעדים שקבע ולא משנה באיזה דרך" למרות שהוא "ידע שזה בלתי אפשרי שאם מגיעים X אנשים להגיע ל Y" (ת/7, ש' 15).

(7) סיכום ביניים - עדויות ראשי הצוותים

65. מהעדויות של ארבעת ראשי הצוותים מצטיירת תמונה אחת ברורה לפיה הדיווחים הכוזבים שבוצעו על-ידם, ואינם במחלוקת, הפכו להיות שגרת עבודתם בחברת סולו, עד אשר לעיתים, כעולה, לדוגמה מעדותו של רובין, "הפעולות שעשינו ישבנו על המחשב, מתוך 9 שעות עבודה, 7 שעות היינו מדווחים דיווחים כוזבים" (ע' 10, ש' 24). עוד עולה מאותן העדויות, כי הנאשם לא היה בהכרח מי שהסביר להם כיצד לבצע את פעולת הדיווח, ולעיתים עשה זאת רובין (ראה עדות יורי, ע' 31, ש' 9 וכן עדות צביקה, ע' 37, ש' 5), אולם הכל נעשה בידיעתו ובעידודו, כאשר ההחלטה בנוגע לאופן הדיווח הכוזב, כמות הדיווחים והעיתוי הפכו להיות מנת חלקם של ראשי הצוותים, מבלי שנדרשו לשתף את הנאשם בכל אחת מהפעולות. עוד יש לציין, כי מבחינת כל ראשי הצוותים, התנהלות הנאשם ועידודם על-ידו לפעול במרמה היו כה ברורים, עד אשר לא היה צורך לנקוט בכל פעם בלשון ברורה ולבקש מהם "לזייף", אלא ניתן היה להסתפק בהנחיות מרומזות או נרדפות כגון "תמציא" או "תעדכן". משמדובר בהתנהלות שהפכה כה שגרתית, כפי שהעידו ראשי הצוותים, אין לתמוה על כך שלא כל אחד מהעדים זכר או העיד על כל שיחה או מפגש שהתקיימו או על דברים שנאמרו על-ידי הנאשם.

66. מעבר לתמונה הכללית האמורה, העולה באופן ברור מעדויותיהם של ראשי הצוותים ומצביעה על מעורבות הנאשם במיוחס לו, נקבעו כאמור, בהסתמך על העדויות הנ"ל, ממצאים עובדתיים בנוגע לשורה של אירועים קונקרטיים, כאשר לגבי שלושה נושאים, שסיכמו שוב בתמצית להלן, נמסרה יותר מעדות אחת באשר להתקיימותם: ראשית - הפנייה של הנאשם לרובין, יורי ואדוארד, כעולה מעדויות האחרונים, והנחייתם שלא לשתף ראש צוות חדש או מנהל חדש (לאחר פיטורי רובין) "בדברים שאנחנו עושים" או "על העדכונים האלה" (ראה סעיף 53 לעיל). לו היה מדובר ב"דברים" או "עדכונים" לגיטימיים, הרי שלא היה מקום למנוע מידע זה ממנהל או ראש צוות חדש. שנית - המסר שדאג הנאשם להעביר, כעולה מעדויותיהם של אדוארד ורובין (ראה סעיף 58 לעיל),

לפיו אין להם ממה לדאוג וכי הוא האחראי למעשיהם, מהווה אף הוא נדבך מפליל העולה בקנה אחד עם תזת המאשימה. **שלישית** - השיחה של הנאשם עם אדוארד ויורי, לאחר פיתוריו של רובין, שתוכנה אושר על-ידי הנאשם, ובמסגרתה הודיע אדוארד כי הוא לא מתכוון להמשיך ולעשות "את העדכונים האלה יותר", "שזה שווה ערך לזיוף" מצביעה על מעורבותו של הנאשם וביתר שאת, כאשר תשובתו לאדוארד הייתה כי **"יהיה קשה להסביר לסלקום למה יש ירידה בפעילות"** (סעיף 60 לעיל).

67. לא נעלמה מעיני טענת ההגנה כי ראשי הצוותים הואשמו, במסגרת כתב אישום אחד, בעבירות מרמה ביחס לפרשה הנדונה, והם מיוצגים על-ידי אותו סנגור (עדות רובין, ע' 16; עדות צביקה, ע' 34, ש' 20), אלא שלא מצאתי שעובדה זו שומטת הקרקע תחת עדותם של הארבעה. בהקשר זה, יש לזכור כי כולם מסרו את גרסתם המפלילה לחוקר מטעם סלקום (למעט צביקה שנחקר רק על-ידי המשטרה) עוד בטרם חקירתם במשטרה ובהמשך חזרו על גרסתם בחקירה במשטרה, שהתקיימה, מטבע הדברים, טרם ההחלטה להעמידם לדין, טרם העיון בראיות ובטרם שכרו ארבעתם סנגור אחד שייצג אותם. מטעם זה, אין גם ממש בטענתה המרומזת של ההגנה לפיה ראשי הצוותים סברו כי הפללת הנאשם תביא להפחתה באשמה, שכן, כאמור, מדובר במי שמסרו גרסה זהה כבר בתחילת הדרך, אף במסגרת חקירה שבוצעה על-ידי סלקום ולא על-ידי המשטרה.

68. בנוסף, החשש עליו הצביעה ההגנה, לפיו מדובר בארבעה עובדים, נורמטיביים ורציניים, שהחליטו על דעת עצמם, במסגרת עבודתם כראשי צוותים, לבצע דיווחים כוזבים ולהפליל, כל אחד במסגרת חקירתו, את הנאשם הוא, להשקפתי, מופרך וחסר כל אחיזה בראיות שהונחו. גם אם הייתה מתקבלת הטענה כי רובין עשה כן כדי למנוע פיתוריו (ולא כך הם פני הדברים), הרי שטעם זה אינו מתקיים, כך גם לפי ההגנה, בקשר ליתר העדים. עוד יש לזכור, כי הפניה של אדוארד לנאשם והודעתו כי אינו מתכוון להמשיך עוד עם "העדכונים", שיחה בה נכח יורי ואף אושרה על-ידי הנאשם (ראה סעיף 60 לעיל) שומטת הקרקע תחת כל טענה אפשרית כי מדובר בעובדים שהחליטו על דעת עצמם ומתוך מניע אישי לנקוט בדרכי מרמה ומבלי שמנהלם ידע על כך.

69. בטרם סיום חלק זה, ראוי להזכיר את הוראת סעיף 54א(א) לפקודת הראיות, שאליו הפנה הסנגור בסיכומיו (סעיף 6 לסיכומים), שלפיו לא ניתן להרשיע נאשם על בסיס עדות יחידה של שותף לדבר עבירה מבלי שיימצא חיזוק ראייתי. אמנם, כנטען על-ידי ההגנה, ראשי הצוותים וצביקה הם שותפיו של הנאשם לדבר עבירה, אולם אין המדובר, בענייננו, בעדות יחידה, כי אם במספר עדויות, המחזקות האחת את השנייה, שאלהן מצטרפות, כפי שיפורט להלן, התנהגות ואמרות מפלילות מצד הנאשם. מעבר לכך, ראוי להזכיר, בבחינת מעבר לנדרש לאור ריבוי העדויות, כי בית המשפט ממילא אינו מנוע מלמצוא דבר לחיזוק לעדות של שותף לדבר עבירה בעדותו של שותף אחר לדבר עבירה (ע"פ 804/95 משה גרינברג נגד מדינת ישראל, מט(4) 207; ע"פ 3372/11 משה קצב נגד מדינת ישראל (נבו, 10.11.2011)).

(8) גרסת הנאשם והתנהגות מפלילה

ההחלטה להקליט את רובין - התנהגות מפלילה

70. כפי שפורט בהרחבה לעיל, מצאתי, לאחר בחינה קפדנית של תוכן הדברים שהוחלפו בין הנאשם לבין רובין, כי אין בהימנעותו של רובין, בסמוך לאחר חשיפתה החלקית של המרמה, מלהטיח מפורשות בנאשם את מעורבותו בפרשה כדי לפגום בעדותו של רובין. אדרבא, כפי שנקבע על-ידי, תוכן הדברים שהוחלפו באותה שיחה

פועל לחובת הנאשם ותומך בתזת המאשימה בדבר מעורבות הנאשם בפרשה (ראה סעיף 43 לעיל). לצד נדבך ראיתי מפליל זה, הנובע כאמור **מתוכנם** של הדברים, דומני כי גם **עצם ההחלטה** של הנאשם להקליט את רובין, במסגרת שיחה בה הוא מנסה "לקרב אותו", פועלת לחובת הנאשם בבחינת היותה התנהגות מפלילה.

71. לטענת הנאשם, הקלטת השיחה עם רובין אינה נובעת מיוזמה פרטית שלו, כי אם בשל בקשתו של רמות לעשות כן. לדבריו, "**ההקלטה בוצעה בהתאם לבקשתו של איציק. ערב לפני ידענו שדקל לא ימשיך לעבוד בחברה. אין סיכוי שמי שמועל באמון החברה ימשיך לעבוד בה. איציק ביקש להקליט את השיחה על מנת לשמוע מדקל את מעורבותו בפרשה ואת זה שהוא "מודה" לדברים שהוא ביצע**" (ע' 69, ש' 10; ראה גם ע' 63, ש' 20). טענה זו של הנאשם הועלתה במהלך המשפט, כאשר במסגרת עדותו במשטרה, במהלכה בחר להשמיע לחוקר את ההקלטה, שביצע ממכשיר הנייד שלו, לא מסר הנאשם באף שלב כי מדובר בהקלטה שנעשתה לבקשתו של רמות (ת/8, ש' 27). אדרבא, לדבריו באותה העת, "**אני באתי כדי להוציא ממנו אינפורמציה כי לא ידעתי באיזה היקף מדובר**" (ת/8, ש' 34). אם לא די בכך, הרי שההגנה בחרה שלא לעמת את רמות מפורשות עם הטענה כי הוא זה אשר לטענת הנאשם הורה להקליט, ומתשובותיו של רמות עולה כי לא כך הם פני הדברים, שכן הנאשם הוא זה שעדכן אותו כי השיחה עם רובין הוקלטה (ע' 49, ש' 27). בנסיבות אלה, דומה כי ניתן לקבוע, במידת הוודאות הנדרשת, כי ההחלטה להקליט את רובין הייתה פרי יוזמתו של הנאשם, שאף עשה כן, כאמור, באמצעות המכשיר הנייד הפרטי שלו.

72. ההחלטה של הנאשם להקליט את השיחה עם רובין מעוררת תמיהות שכן לא הייתה מחלוקת כי רובין כבר הודה בדיווחים הכוזבים ערב קודם לכן או, כפי שהעיד הנאשם, רובין "**התוודה בטלפון שבמהלך חודש מרץ שנת 2008, תקופה בה הייתי בחו"ל, הוא התחיל לעוות את הנתונים מתוך מטרה לעמוד ביעדים שהוצבו לו**" (ע' 63, ש' 16). יתר על כן, יש לזכור כי לצד הדיווחים הכוזבים הופיע שמו של רובין (יוזכר כי מדובר בחשיפה החלקית של המרמה), כך שממילא לא היה צורך, מבחינת הנאשם, להקליט את רובין כשהוא מתוודה במעשים. מעבר לכך, ההחלטה של הנאשם להקליט את רובין מקבלת, בנסיבות, משמעות מפלילה עוד יותר, וזאת לאור החלטתו הנוספת של הנאשם, עליה כאמור העיד מפורשות, לפיה יתנהל הנאשם במהלך השיחה אופן שיש בו כדי "**כדי לקרב אותו וכדי לתת לו תחושת שייכות**" (ת/8, ש' 40; ראה ניתוח מורחב בסעיפים 40-42 לעיל)). משהיה ברור כי רובין ממילא "התוודה" בפני הנאשם קודם לכן הן באשר למעשה והן באשר לתקופה בה בוצעו הדיווחים הכוזבים, תמוהה הטענה של הנאשם כי היה צורך "לקרבו" על מנת שיתוודה. במצב דברים זה, די היה לנאשם לומר לרובין כי מדובר בשיחת המשך לשיחת ההתוודות שלו מיום האתמול ולא לנסות "לקרב" את מי שממילא כבר "מקורב" או לחלץ הודאה ממי שממילא כבר הודה. בנסיבות אלה, מקובלת עלי טענתה של התובעת, עו"ד אלכסנדרה קרא, כעולה מהתזה שהציגה לנאשם בחקירה הנגדית (ע' 69, ש' 22), כי בדרך זו ביקש הנאשם לנטרל כל כוונה מצידו של רובין ליזום עימות או להטיח דברי אשמה בנאשם במהלך השיחה המוקלטת.

73. עולה מן המקובץ, כי הנאשם בחר, מיוזמתו, להקליט את רובין תוך שהוא מתכנן בקפידה כיצד לנהוג באותה שיחה ומתוך מטרה להביא לכך שרובין יפליל את עצמו בלבד, באופן שיאפשר לנאשם, לו יידרש בעתיד, להסיר כל חשד בקשר למעורבותו שלו. במצב דברים זה, דומני כי הטענה של הנאשם כי אחר הורה לו להקליט, שכאמור נדחתה על-ידי, נועדה לצבוע באור אחר את התכנית של הנאשם, או לנטרל כל חשד מפני טענה אפשרית כי מדובר בהקלטה מתוכננת שנועדה לשימוש עתידי ביום הדין. מכלול הדברים האמורים מהווה, להשקפתי, בנסיבות התנהגות מפלילה הפועלת לחובת הנאשם. כאן המקום להזכיר, כי משמדובר בהקלטה שיזם הנאשם הרי שהבחירה אם לעשות בה שימוש כלשהו או לחשוף אותה הייתה נתונה, מטבע הדברים, בידיו.

74. עוד יש לציין, כפי שפורט בהרחבה לעיל, כי התכלית אותה ביקש הנאשם לקדם בעצם ההקלטה וקירובו של רובין הושגה באופן חלקי - לפחות מנקודת מבטו בזמן החקירה במשטרה שאז חשף הקלטת - שכן הוא הצליח, בדרך זו, להביא לכך שרובין יימנע מלומר לו דברים באופן מפורש או יתעמת עמו. עם זאת, קירוב מבט ובחינה קפדנית של תוכן הדברים שהוחלפו הביאוני כאמור למסקנה הפוכה לפיה תוכן הדברים פועל לחובת הנאשם, ולא לזכותו, ויש גם בו כדי ללמד על מעורבותו בפרשה.

גרסת הנאשם לגבי המועד בו נודע לו על מעורבותם של יורי ואדוארד - תמיהות

75. לטענת הנאשם, כעולה מעדותו בבית המשפט, רק במסגרת חקירתו במשטרה נודע לו לראשונה כי גם אדוארד ויורי מעורבים במרמה ולא רק רובין, אז "לא האמנתי למה שאני שומע, חשבתי שמדובר בתרגיל חקירה יוצא דופן של המשטרה" (ע' 70, ש' 24). טענתו זו של הנאשם אינה עולה בקנה אחד עם תוכנו של המפגש עם רובין שהוקלט על-ידי הנאשם, שבמהלכו, כאמור, הוברר לנאשם כי יורי ואדי "הם גם יודעים כאילו" (ת/א, ע' 2) ואף עם עמדתו של הנאשם לפיה סבר באותה נקודת זמן כי אף יש מקום לפטר את יורי ואדוארד (ע' 74, ש' 11-14).

76. יתרה מכך, טענת הנאשם בדבר היותו מופתע ממעורבותם של יורי ואדוארד וכי הדבר נודע לו רק בחקירתו במשטרה אינה מתיישבת עם גרסתם של אדוארד ויורי, שאושרה בנקודה זו על-ידי הנאשם, בדבר המפגש שהתקיים לאחר פיטוריו של רובין, שבו אמר לו אדוארד מפורשות כי הוא אינו מעוניין עוד לבצע דיווחים כוזבים (ראה סעיף 60 לעיל). הנאשם, מעבר לכך שאישר קיומו של המפגש ותוכנו, הוסיף כי "אני בהחלט יכול להבין את אדי בתור ראש צוות, צעיר יחסית, כשאומרים לו שדקל פוטר עקב עדכונים לא נכונים במערכת, שהוא יבוא ויגיד שאם זה כך אז גם הוא לא יעשה עדכונים" (ע' 71, ש' 4).

התנהגות מפלילה - סיכום

77. לעדויותיהם של ראשי הצוותים, הקושרות הנאשם למיוחס לו, מצטרפת התנהגותו המפלילה של הנאשם, עליה עמדת לעיל, שניתן לסכמה כדלקמן: **ראשית** - תוכנה של השיחה המוקלטת בין הנאשם לבין רובין מחזק את תזת המאשימה בדבר מעורבותו של הנאשם. **שנית** - החלטתו של הנאשם להקליט שיחה עם רובין לאחר שתכנן "לקרבו" ולנטרל אצל רובין כל כוונה לעימות היא, בנסיבות הכלליות, בעלת משקל מפליל. **שלישית** - גרסתו של הנאשם בדבר המועד בו נודע לו כי מדובר במרמה שבה השתתפו גם אדוארד ויורי מעוררת תמיהות ופועלת, בנסיבות שפורטו, לחובתו. מקבץ הנתונים הנ"ל, מעבר לתמיכתו בעדויות המעורבים האחרים וחזקו, מהווה נדבך ראייתי עצמאי המצטרף לכלל ראיות התביעה.

פרק ה: מחדלי חקירה וטענות הגנה נוספות

(1) טענת ההגנה בדבר מחדל חקירה ונזק ראייתי

78. כפי שצוין קודם לכן, בשנת 2009 התנהלה חקירה על-ידי חברת סלקום במסגרתה נחקרו חלק מהעדים שהעידו במשפט וגורמים נוספים, אולם רק חלק מתוצרי החקירה של חברת סלקום הועבר לידי המאשימה והועמד לעיון ההגנה. עצם קיומה של החקירה בשנת 2009 והיעדרו של חלק מהחומר אינם במחלוקת בין הצדדים, אלא שבעוד ההגנה סבורה כי מדובר במחדל חקירתי או בנזק ראייתי שפגיעתם בהגנת הנאשם קשה, סבורה

המאשימה, כעולה מסיכומיה (סעיף 73 לסיכומים), כי יש לבחון את החומר הנמצא, לרבות העובדה שישנן ארבע עדויות מפלילות שונות.

79. אכן, כנטען על-ידי ההגנה, עולה מן הראיות כי חקירות מסוימות שבוצעו על-ידי החוקרים מטעם חברת סלקום לא תועדו או לא הועברו לרשות המשטרה ולא ניתן לאתר החומר היום, על אף מאמציה של התובעת לעשות כן (ראה הצהרת התביעה, ע' 41, ש' 14 וכן דברי הסנגור, ע' 81, ש' 28). בהקשר זה, יוזכר כי מעדותו של רמות עולה כי הוא נפגש עם החוקר הפרטי מטעם סלקום (ע' 46, ש' 23) וכי גם יורי (ע' 48, ש' 10) והנאשם נפגשו עמו (ע' 48, ש' 4), כאשר החומר הנוגע למפגשים אלה, ככל שתועדו, אינו בנמצא. למעשה, רק עדויותיהם של רובין ושל אדוארד מיום 13.7.09, שגבבו על-ידי החוקר מטעם סלקום, הוגשו במסגרת המשפט (ת/12; ת/13), כאשר אין מחלוקת כי רובין אף נחקר קודם לכן.

80. לטענת ההגנה בסיכומיה, החסר הראייתי הנ"ל פועל לחובת המאשימה בשני היבטים: **ראשית** - נזק ראייתי שכן "נמנע מהנאשם ומבית המשפט להיחשף לתמונה המלאה של גרסאות העדים המרכזיים והתפתחותה ואנו נאלצים להסתפק בתמונה חלקית וחסרה, כאשר לא היה בכוחם של העדים כדי להשלים את החסר האמור" (סעיף 10 לסיכומים). **שנית** - "היחידה החוקרת לא עשתה דבר וחצי דבר כדי לקבל את חומרי החקירה החסרים" (סעיף 10) כך שנמנעה אפשרות פיתוח כיווני חקירה.

81. באשר להיבט הראשון, הפנתה ההגנה לע"פ 2869/09 **חמאד זנאתי נגד מדינת ישראל** (נבו, 9.11.11), במסגרתו עמד בית המשפט העליון על האפשרות של החלת דוקטרינת הנזק הראייתי מקום בו מחדל חקירה מתייחס לחומר חקירה אבוד שבכוחו להשליך על מהימנות ראיה שהוגשה לבית המשפט. במקרים כאלה, נקבע כי על בית המשפט לבחון את היקף הפגיעה ביכולת ההגנה לערער על מהימנות הראיה שהוגשה, ואת הסבירות שאכן נפל פגם מהותי בראיה, שאינו ניתן לגילוי בשל הנזק הראייתי. ככל שייקבע שנפגעה יכולת הנאשם לערער על מהימנות הראיה, ישקול בית המשפט את עוצמת הפגיעה והאם נדרשת, בשל כך, תוספת ראייתית כלשהי לראיה שבמחלוקת ובמקרים קיצוניים אף עלול בית המשפט לפסול את הראיה.

בטרם בחינת טענת ההגנה, יש להקדים ולציין כי הטענה בדבר חסר שגרם לנזק ראייתי המקשה על בחינת התפתחות גרסתם של העדים המרכזיים מתייחסת למעשה לחסר הנוגע להודעה הראשונה של רובין מתוך שתיים שמסר לחוקר מטעם סלקום (השנייה הוגשה במשפט (ת/13)) ולחסר בהודעה אחת של יורי, ככל שחקירתו בחברת סלקום הועלתה על הכתב. יוזכר, כי עדותו של אדוארד לחוקר מטעם סלקום נמסרה למשטרה והוגשה במשפט (ת/12) ולגבי צביקה לא הועלתה טענה כי נחקר קודם לכן על-ידי חוקר מטעם סלקום וההגנה אף לא עמته אותו עם אפשרות זו, כפי שעשתה לגבי יתר העדים.

לאחר בחינת מכלול הראיות שהונחו בפניי ומכלול הטענות בהקשר זה, הגעתי למסקנה כי לא ניתן לומר שנגרם להגנה נזק ראייתי, שבעטיי נפגעה הגנתו של הנאשם באופן המצדיק פסילת ראיות או מעבר לכך, כפי שמבקשת ההגנה. הן יורי והן רובין, שלגביהם כאמור מתייחסת הטענה, נחקרו ארוכות בבית המשפט ומעדותם, כמו גם מעדות יתר הנוגעים בדבר, עלה בבירור כי השניים הפלילו את הנאשם כבר מתחילת הדרך ודבקו בגרסה זו כל הזמן. באשר לרובין, יש לזכור כי מדובר במי אשר נחקר במספר הזדמנויות, הן לפני החקירה החסרה והן לאחריה, כך שניתן היה לעמוד על התפתחות גרסתו ומידת העקביות שלה. באשר לחקירתו של יורי, שאין תיעוד בכתב לגביה, ראוי לציין כי רמות, שנכח בחלק מהמפגש, העיד בקשר לתוכנו של המפגש ובאשר לדבר הפללתו של יורי את הנאשם, כך שגם לגבי יורי אין המדובר במי

ששינה גרסה או פיתח אותה עם הזמן (ראה בהרחבה סעיף 51 לעיל). לשם הבהרה, יצוין כי בפס"ד **חמאד זנאתי** הנ"ל קבע בית המשפט העליון כי אובדן חומר החקירה השליך על בחינת מהימנות העד המרכזי ועל כן נדרשה תוספת ראייתית בדרגה גבוהה יותר, שכן, בשונה מענייננו, ציין בית המשפט העליון בפס"ד **זנאתי** כי **"מדובר באבדן תיעוד החלק המשמעותי ביותר של החקירה כולה, במהלכו משנה העד את גרסתו מקצה לקצה. מחדל חקירה זה אינו שווה ערך לאבדן תיעוד של אירוע שולי וזניח"**. סיכומו של דבר, לא מצאתי כי מדובר במקרה בו ראוי כי בית המשפט יציב רף ראייתי גבוה יותר, הגם, כפי שצוין לעיל בהקשר אחר, יש לזכור כי היקף הראיות המפלילות נגד הנאשם אינו מבוטל ועונה, הלכה למעשה, על דרישה זו, לו היה מקום לכך. מאותם טעמים, לא מצאתי שיש ממש בטענת ההגנה לפיה נמנעה אפשרות מלברר אם העדים הוזרכו בחקירתם על-ידי החוקר מטעם סלקום ודי להזכיר פעם נוספת כי רובין הפליל את הנאשם קודם לכן ואילו יורי הפליל את הנאשם במהלך החקירה שנערכה בנוכחות רמות, שהעיד כאמור בקשר לנסיבות ההפללה.

82. גם באשר להיבט השני, שעניינו טענת ההגנה בדבר מחדל חקירתי "כללי" הנעוץ באי תפיסת תוצרי החקירה של סלקום בזמן אמת ופיתוח החקירה בהתאם, הגעתי אל אותה המסקנה. בהקשר זה, יוזכר כי במסגרת החקירה המשטרתית נגבתה עדותו של הדר אלירז, האחראי על החקירה מטעם חברת סלקום, בקשר לתוצאות החקירה ולמסקנותיה והעד אף מסר לידי המשטרה את דו"ח סיכום החקירה שערכה חברת סלקום (עדויות של הדר אלירז לא הוגשה; ע' 39, ש' 18 ואילך; ראה גם הצהרת הצדדים, ע' 24, ש' 11), שבו פורטו שמות המעורבים, כמו גם את חלק מתוצריה (ראה עדותו של רפ"ק אריאל פרידמן, ע' 39, ש' 29 ואילך). בנסיבות אלה ומשתוכנה הכללי של החקירה מטעם סלקום הובא לידיעת ההגנה, לא מצאתי כי מדובר בחסר ראייתי שמנע מהנאשם לקדם את הגנתו, שכן הייתה לו האפשרות, לו חפץ או מצא בכך טעם, לזמן את מי מהמעורבים שהוזכרו בדו"ח. מעבר לכך, לא עלה בידי ההגנה להצביע על כיוון חקירה שפיתוחו נמנע אך בשל המחדל הנטען. בהקשר זה, יש לזכור כי רפ"ק אריאל פרידמן, שהיה ממונה על החקירה המשטרתית, העיד כי עיין בדו"ח סיכום החקירה מטעם סלקום וכן כי **"זימנתי את מי שחשבתי לנכון לזמן לחקירה הזאת. אני יודע שהתיק נמשך לאחר שעזבתי. אני לא יודע מה נעשה אחר-כך. מעבר לזה, אתה מראה לי רשימה של אנשים לא ידעו דבר. מי שחשבתי שצריך להזמין הוזמן"** (ע' 43, ש' 15). בנסיבות שפורטו, גם אם ניתן לראות בהימנעות המשטרה מלתפוס בזמן אמת את תוצרי החקירה מטעם חברת סלקום ולא להסתפק בדו"ח שמסרה ובתוצרים שצורפו אליו מחדל חקירתי, הרי שאין בו, בנסיבות הקונקרטיות, כדי להקים ספק סביר, כנטען על-ידי ההגנה. בחינת החומר שהונח בפניי, על כוחו המצטבר, אל מול החסר הנטען, הביאתני לכלל מסקנה כי עלה בידי המאשימה להציג תשתית ראייתית איתנה, שבכוחה לבסס מעורבותו של הנאשם במיוחס לו מעבר לספק סביר, כאשר אין בכוחו של המחדל הנטען לקעקע תשתית זו.

(2) עד ההגנה ויקטור חנדורין

83. במסגרת פרשת ההגנה, העיד, מלבד הנאשם, ויקטור חנדורין (להלן - **ויקטור**), ששימש אף הוא ראש צוות בחברת סולו בתקופה הרלבנטית. מעדותו של ויקטור, ממנה עולה בין השאר כי לא נתבקש על-ידי הנאשם לבצע דיווחים פיקטיביים, לא ניתן, לטעמי, לחלץ ממצאים ישירים בדבר מעורבותו או אי מעורבותו של הנאשם בפרשת המרמה ועדותו של ויקטור תרמה, במידה מסוימת בלבד, לבחינת נתונים הנוגעים בעיקר לשיטת העבודה בחברת סולו ואופי העבודה מול חברת סלקום.

84. הקושי לחלץ מסקנות מעדותו של ויקטור בנוגע לשאלת מעורבותו או אי מעורבותו של הנאשם

נעוץ במידה רבה בתוכן הדברים שמסר, מהם עולה כי מדובר במי שהתקשה לזכור אירועים ובמי שלא התעניין, לטענתו, במתרחש בחברת סולו. כך למשל, לגבי סיבת פיטוריו של רובין, השיב ויקטור בעדותו כי **"אמרו לי, לא אמרו לי במפורש על מה ואני לא כ"כ שם לב לשמועות. אמרו לי שבזיזים של דיווחים"** (ע' 80, ש' 32) ולגבי השיחה שנערכה עם ראשי הצוותים לאחר פיטוריו של רובין, ציין כי **"מה בדיוק אמרו אני לא זוכר, אני זוכר שלא הסבירו בדיוק מה הסיבה, בדיוק מה הוא עשה.....אני זוכר שהייתה לי תחושה שהסבירו לי משהו אבל אני לא הבנתי מה בדיוק"** (ע' 81, ש' 9-2). באשר לשיחות שהתקיימו עם יורי ואדי לאחר פיטוריו של רובין, השיב כי **"לא דיברתי איתם. היה לי קשר איתם, אבל אין לי בעבודה חברים ואני לא ממש הייתי במצב לדבר על הדברים האלה"** (ע' 81, ש' 16).

85. עוד יש מקום לציין, כי מעדותו של רובין בקשר לויקטור עולה כי **"טל לא שיתף את ויקטור בפברוקים..... ויקטור, היה לו צוות של ארבעה אנשים שהיו מתקנים את דרג ד'". הוא לא היה משתף את ויקטור כי הוא לא היה צריך אותו. הוא עשה את העבודה שלו, תיקן את דרג ד'.....כשהיו מדברים על הפברוקים, ויקטור לא היה איתנו"** (ע' 17, ש' 19 ואילך), כאשר, לעומתו, סבור יורי כי ויקטור היה מעורב או כלשונו **"הוא גם כן עשה, לדעתי הוא גם עשה חלק מהדברים"** (ע' 30, ש' 32). כך או כך, אין בעדותו של ויקטור כדי להטות את הכף לעבר אחת מהתזות שהוצגו במשפט.

פרק ו: סוף דבר

86. לסיכום, עלה בידי המאשימה להוכיח ברמה הנדרשת כי במהלך השנים 2006-2008, במועדים שונים, ביצעו רובין, יורי, אדוארד וצביקה, דיווחים כוזבים כלפי חברת סלקום בכל הנוגע לכמות המכשירים הסלולאריים שתוקנו על-ידי עובדי חברת סולו, לסוג התיקון ולאילויות. הדיווחים הכוזבים בוצעו על דרך של הקלדת הנתון הכוזב במערכת ה - sap הממוחשבת של חברת סלקום. בעקבות הדיווחים הכוזבים, שהיקפם לא הוכח, קבלה חברת סולו מחברת סלקום במרמה סכומים כספיים ששיעורם אינו ידוע.

87. עוד עלה בידי המאשימה להוכיח, ברמה הנדרשת, כי הנאשם הוא שהנחה את רובין, יורי, אדוארד וצביקה לבצע את הדיווחים הכוזבים ובהמשך עודד אותם, מעת לעת, להמשיך ולעשות כן, כאשר הוא עצמו לא היה בהכרח מודע בזמן אמת לכל דיווח כוזב שנעשה או לתוכנו המדויק.

88. נוכח מעשיו של הנאשם, יש לראות בו כמי שביצע את העבירות המיוחסות לו, שעניין רישום כוזב במסמכי תאגיד וקבלת דבר במרמה, בצוותא עם רובין, יורי, אדוארד וצביקה בהתאם לדרישת סעיף 29(ב) לחוק העונשין. נוכח חלקו של הנאשם ותרומתו המהותית להתרחשות העבירות, די בפעולות שנקט וההנחיות שנתן כדי לסווגו כמבצע בצוותא, גם אם אין המדובר במי שביצע את כל יסודותיה העובדתיים של כל אחת מהעבירות. למעשה, מדובר במבצע בצוותא אשר עמד בראש המדרג ונמנע מלקחת בעצמו חלק פעיל בביצוע הדיווחים הכוזבים בעצמו, אלא שלח אחרים מטעמו לעשות כן. בהקשר זה, יש לציין כי פרק הוראות החיקוק בכתב האישום אינו כולל הפנייה לסעיף 29(ב) לחוק העונשין, הן במבצעים בצוותא, אלא שלאור עובדותיו של כתב האישום והאופן בו נוהלה הגנת הנאשם, לא ניתן לומר כי הנאשם לא התגונן מפני אפשרות הרשעתו כמבצע בצוותא. אדרבא, במוקד המשפט עמדה השאלה האם המרמה שנקטה כלפי סלקום, שבעקבותיה קבלה חברת סולו כספים במרמה, בוצעה בהנחיית הנאשם אם לאו.

89. לאור כל האמור, החלטתי להרשיע את הנאשם בעבירה של **רישום כוזב במסמכי תאגיד** לפי

סעיף 423 יחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין ובעבירה של **קבלת דבר במרמה** לפי סעיף 415 יחד עם סעיף 29(ב) לחוק העונשין.

ניתנה היום, א' ניסן תשע"ד, 01 אפריל 2014, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.